Idea i program
Muzeum Józefa Piłsudskiego

szczegółowa prezentacja koncepcji

Tekst: Krzysztof Jaraczewski, Radosław Kacprzak
Redakcja i korekta: Marta M. Kacprzak
Projekt graficzny: Assi Kootstra

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

Zdjęcie na okładce:
Obrys Muzeum w terenie – instalacja świetlna, wystawa
„Koncepcja Muzeum Józefa Piłsudskiego", Sulejówek, listopad 2012,
fot. Jan Smaga

Spis treści

Idea

Postać ... 7
Cele i rola Muzeum ... 7
Miejsce ... 8
Dwa tereny ... 8
Współistnienie ... 9
Ścieżka ... 10
Elementy ... 11
Obiekty ... 12
Wystawa ... 12
Muzeum ... 13
Dworek „Milusin" ... 16
„Drewniak" ... 17
Zabudowania gospodarcze ... 18
„Willa Bzów" ... 19
Podsumowanie ... 20

Program

Założenia ogólne ... 23
Schematy funkcjonalne ... 25
Strefa parku i ogrodu historycznego ... 25
Organizacja przestrzenna Muzeum ... 27
Strefa wystawy stałej ... 29
Strefa edukacyjna ... 31
Strefa publiczna ... 33
Strefa pracy ... 35
Strefa wielofunkcyjna ... 37
Strefa zbiorów ... 39
Strefa gospodarcza ... 41
Strefa technologiczna ... 43
Dworek „Milusin" ... 45
„Drewniak" ... 47
Zabudowania gospodarcze ... 49
„Willa Bzów" ... 51
Program powierzchniowy Muzeum ... 52
Rysunki rzutów Muzeum ... 52
Zestawienie powierzchni Muzeum ... 58
Porównanie muzeów ... 60
Uwarunkowania inwestycyjne i realizacyjne ... 61
Podsumowanie ... 62

Załączniki:

1. Koncepcja Muzeum Józefa Piłsudskiego – katalog wystawy
2. Koncepcja architektoniczna Muzeum Józefa Piłsudskiego (z Decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków)
3. Koncepcja architektoniczna – projekt
4. Koncepcja architektoniczna – proces
5. Program użytkowy Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku
6. Analiza komunikacji i obciążenia stref publicznych w budynku Muzeum
7. Zarys planu interpretacyjnego dla terenu Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku
8. „Architektura" nr 11/2012 (z prezentacją koncepcji architektonicznej)
9. Rysunki architektoniczne – wytyczne do przetargu na projekt wielobranżowy

W opracowaniu wykorzystano ponadto następujące dokumenty:

1. Program wieloletni „Budowa Kompleksu Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku" (załącznik do Uchwały nr 169/2011 Rady Ministrów z dnia 6 września 2011 r.)
2. Projekt doradczy „Analiza popytu na Muzeum Józefa Piłsudskiego" (Corporate Profiles Consulting)
3. Strategia pozycjonowania Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku (Corporate Profiles Consulting)
4. Ekspertyzy konstrukcyjne i mykologiczne obiektów Dworku, „Drewniaka" i „Willi Bzów" (Marek Nowicki, Krzysztof Oziębło, Andrzej Czarnecki)
5. Warunki ochrony przeciwpożarowej do koncepcji projektu Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku (Marek Dudek)
6. Analiza koncepcji architektonicznej w odniesieniu do uwarunkowań planistycznych, technologicznych, użytkowych i przepisów techniczno-budowlanych (Mikołaj Kołacz)

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

Idea

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

Józef Piłsudski, rzeźba Konstantego Laszczki, fot. Jan Smaga

Nastąpi pokój. Są w życiu narodów i państw zmagania, które nigdy nie ustają. Polskę na równi z innymi narodami oczekuje walka we wszechświatowych zapasach o pierwszeństwo w dziedzinie organizacji i kultury.

Z przemówienia Józefa Piłsudskiego w Suwałkach, 13 września 1919 r.

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

Postać

Józef Piłsudski to jedna z naszych najbardziej charakterystycznych i – wraz z Kopernikiem, Chopinem, Wałęsą i Janem Pawłem II – najbardziej rozpoznawalnych postaci historycznych. Jego historia jest naszą historią: udane zakończenie po stu dwudziestu trzech latach walki o niepodległe państwo, stworzenie odpowiedniej przestrzeni i warunków dla odrodzenia i rozwoju Polski, zaszczepienie w narodzie ducha wystarczająco mocnego, aby przetrwać zniszczenia, spowodowane przez obce ideologie totalitarne, które ogarnęły Polskę w połowie ostatniego stulecia. Do dzisiaj są to fundamenty państwa polskiego. Jednocześnie życie Piłsudskiego wiąże się z niemal wszystkimi najważniejszymi i najpoważniejszymi problemami, z którymi Polska boryka się w XX w. Jego działania, jego decyzje, jego myśli do dziś budzą emocje, natomiast jego postawa i oddanie Polsce zawsze budzą uznanie, o czym świadczą jego liczne pomniki, place, ulice czy szkoły jego imienia, które od 1989 r. powstały w całej Polsce z inicjatywy społecznej. Także wprowadzone w 1989 r. przez niezależne państwo obchody świąt narodowych – na czele z najważniejszymi: Dniem Niepodległości i Rocznicą Bitwy Warszawskiej – stale odnoszą się do postaci Marszałka Piłsudskiego.

Cele i rola Muzeum

Polskę na równi z innymi narodami oczekuje walka we wszechświatowych zapasach o pierwszeństwo w dziedzinie organizacji i kultury – zadanie to Muzeum będzie realizować przez budowanie czytelnego punktu odniesienia do postaci Józefa Piłsudskiego we współczesnym krajobrazie kulturowym: i polskim, i światowym. Statut Muzeum i Wieloletni Plan Rządowy konkretnie wskazują praktyczny środek do realizacji tego celu: wybudowanie kompleksu edukacyjno-muzealnego.

Punkt odniesienia do postaci Józefa Piłsudskiego kształtowany będzie na trzech płaszczyznach:

1. **Płaszczyzna fizyczna** – tworzenie na mapie Polski oraz polskiego dziedzictwa i kultury ważnego punktu, związanego z zachowanym autentycznym domem Józefa Piłsudskiego i chronieniem jego *genius loci*. Są trzy obszary (węzły) fizycznie tworzące Muzeum i jego bezpośrednie otoczenie: Muzeum z wystawą biograficzną, ogród historyczny z zabytkowymi obiektami i enklawa historyczna Sulejówka, stanowiąca szerszy kontekst.

2. **Płaszczyzna informacji** – związana z aktywnością wystawienniczą, badawczą, wydawniczą, z prowadzeniem programów edukacyjnych, z popularyzacją w środkach społecznego przekazu, w tym w internecie, z tworzeniem zbiorów, stanowiących materialne podstawy przekazu. Muzeum zostało powołane w celu przedstawienia postaci Józefa Piłsudskiego na szerokim tle historycznym, kulturowym i społecznym oraz przekazywania i upowszechniania reprezentowanych przez niego wartości i tradycji: idei niepodległościowych, idei Rzeczypospolitej i budowy państwa. Punktem wyjścia jest więc uzupełniana przez kontekst epoki biografia Józefa Piłsudskiego. Niezwykle istotną część tej biografii stanowi trzyletni okres wycofania się Józefa Piłsudskiego z życia politycznego, spędzony w Sulejówku. Oddanie atmosfery tego miejsca i czasu, poświęconego na prywatność – pracę i życie rodzinne, jest niezbędne do zbudowania pełnej opowieści. Nie jest i nie może być jednak elementem jedynym ani głównym.

3. **Płaszczyzna „obyczajowa"** (tzw. *destination culture*) – związana ze społeczną aktywnością w sferze kultury, jaką powinno wywoływać Muzeum. W tym „punkcie docelowym" (bo do Sulejówka jedzie się specjalnie dla Józefa Piłsudskiego) szczególnego znaczenia nabiorą rytuały i obyczaje, związane z miejscem: spotkania, wykłady, programy specjalne, kierowane do różnych grup społecznych, w tym do społeczności lokalnej – ukierunkowane na jej aktywizację i zaangażowanie w życie Muzeum. Do szczególnych wydarzeń będą należeć dni związane z Józefem Piłsudskim, w tym dwa święta narodowe: 11 listopada i 15 sierpnia.

Badania uwzględniające pełen program użytkowy kompleksu wskazują, że według ostrożnych szacunków można oczekiwać od 100 do 180 tys. zwiedzających rocznie, nie licząc uczestników programów specjalnych: warsztatów i konferencji. Taką liczbę gości ma przyjąć Muzeum, tworząc miejsce dla komfortowego, aktywnego odbycia kilkugodzinnej wizyty.

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

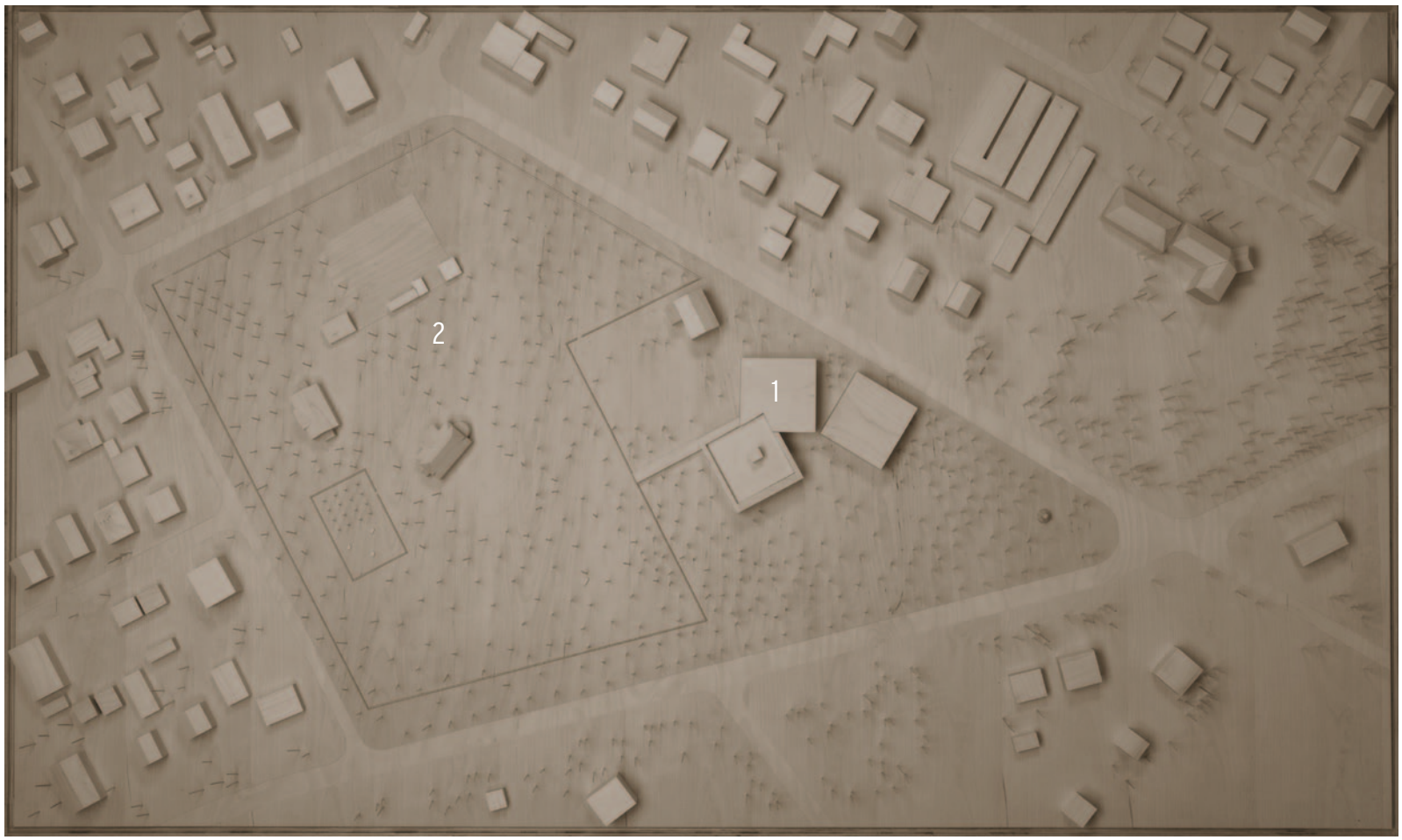

fot. Jan Smaga

Dwa tereny

Kompleks muzealno-edukacyjny Muzeum Józefa Piłsudskiego tworzą dwie sąsiadujące części, posiadające odmienne uwarunkowania historyczne i własnościowe. Zostały im przypisane odmienne role i funkcje w założeniu muzealnym.

1. **Nowy budynek Muzeum** w publicznym parku (położony na dawnej działce „Willa Bzów") odpowiada roli społecznej i publicznej, jaką ma pełnić nowoczesna instytucja. Jest miejscem dla narracyjnej ekspozycji biograficznej, organizacji wystaw czasowych, programów edukacyjnych, konferencji naukowych, spotkań i rekreacji odwiedzających. W programie tworzenia tzw. *destination museum* (miejsca docelowego podróży) w położonym na uboczu Sulejówku to obiekt zasadniczy dla funkcjonowania instytucji, nowe miejsce, mogące przyjąć i obsłużyć gości (w szacowanej na podstawie badań liczbie od 100 do 180 tys. osób rocznie). Roli tej (za wskazaniem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków) nie jest w stanie przyjąć ogród historyczny z jego obiektami. Te nie byłyby w stanie sprostać tak intensywnemu użytkowaniu, doprowadziłoby ono do bardzo szybkiego ich zniszczenia, gdyż są to, w swej delikatnej strukturze materialnej i historycznej, skromne budynki mieszkalne.

2. **Prywatny historyczny ogród Piłsudskich** (obejmujący dawne działki „Willa Milusin" i „Willa Otradno" z zabytkowymi budynkami Dworku „Milusin" i „Drewniaka") jest miejscem pamięci. Ze względu na wyjątkowe znaczenie historyczne domu i nienaruszoną pierwotną wielkość historycznego ogrodu, przyjęto założenie konserwatorskie skrupulatnej konserwacji elementów zachowanych i rekonstrukcji elementów o zachowanej ikonografii – ogrodu, obiektów i wnętrz. Rekonstrukcja zostanie przeprowadzona zarówno w warstwie materialnej, jak i znaczeniowej – tak, by nie zmieniać charakteru założenia z historycznego – prywatnego – na publiczny, gdyż tylko tak nadany przekaz interpretacyjny może być autentyczny, przekonujący i prawdziwy. Aby zapewnić właściwą atmosferę refleksji dla odbioru przekazu, przywołującego czas miniony, opartego o nastrój i odczucie, konieczna jest izolacja i ochrona tego obszaru przed agresywnym i zmieniającym się otoczeniem, a także wprowadzaniem do wnętrza funkcji obcej miejscu i obiektom, intensywnej w użytkowaniu. Ogród z Dworkiem i „Drewniakiem" – powód, dla którego Muzeum Józefa Piłsudskiego powstaje w Sulejówku – jest najcenniejszym eksponatem Muzeum, dlatego niedopuszczalne są zmiany w funkcji, strukturze i zachowanej materii jego elementów.

Unikalne jest sytuowanie Muzeum i domu historycznego w bezpośrednim sąsiedztwie – razem (choć są przykłady takich rozwiązań, np. muzeum Charles'a de Gaulle'a, sytuowane przy jego domu prywatnym). Dopiero taki kompleks może, w niewielkim Sulejówku, spełnić stawiane przed nim oczekiwania, stając się owym „punktem odniesienia" do postaci Piłsudskiego. Takie rozwiązanie wzbogaca i uatrakcyjnia dla zwiedzającego obydwa te miejsca, tworząc bezpośrednią relację, poddającą się refleksji podczas wizyty. Zdobywanie informacji i wiedzy, połączone z doświadczeniem wizyty w historycznym domu prywatnym (i w nastroju z tego wynikającym) – to istota koncepcji miejsca i przekazu, tworzonego przez Muzeum.

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

fot. Jan Smaga

Współistnienie

Idea kompleksu edukacyjno-muzealnego (wyrażona także przestrzennie) to zbudowanie całości z dwóch odrębnych części, przyjmujących różne role i aktywności, wyrażających dwa byty prawne, które współtworzą Muzeum – – części publicznej (państwowej) i prywatnej:

1. **Muzeum w parku** – współczesne, nowo tworzone, gdzie historia jest interpretowana i popularyzowana – to jednostka działająca w szerokim kontekście społecznym. Położony na terenie „Willi Bzów" (nienależącym nigdy do Piłsudskich), nowy obiekt jest wkładem państwa w tworzoną nową instytucję kultury.

2. **Ogród Piłsudskich** – historyczny i autentyczny, odtwarzany, odczytywany w kontekście czasu minionego, dający bezpośrednie przeżycie aury sprzed lat i możliwość swoistego spotkania z ówczesnymi Mieszkańcami. Ogród z domem – materialna pamiątka, przywołująca okres trzech lat prywatności z życia Józefa Piłsudskiego – tworzy jeden z ważnych elementów narracyjnego przekazu prezentowanego w Muzeum.

Dla realizacji celów stawianych Muzeum i dla stworzenia kompletnej ścieżki narracji biograficznej konieczne jest współistnienie i realizacja programu obydwu części Muzeum. Muzeum powołano, by ten zamiar w takim kształcie zrealizować. Narracja tworzy zasadę kompozycji, której pierwszą warstwę stanowi relacja przestrzenna elementów i ich sytuacja na ścieżce zwiedzania. Świat podziemnej, multimedialnej wystawy narracyjnej jest oddzielony od parkowej strefy zielonej, historycznej i autentycznej. Istnieją rozdzielnie, ale napięcie między tymi światami służy przekazowi narracyjnemu.
Z jednej strony pozwala odbiorcy pełniej doświadczyć gościnności i relaksu w pozbawionym intensywności wnętrzu parkowym. Z drugiej strony izolowanej wystawie pozwala posługiwać się środkami wyrazu nieskrępowanymi uwarunkowaniami bezpośrednich relacji, a przez pełne zanurzenie odbiorcy w przekazie intensyfikuje jego doznania i wzmacnia percepcję.

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

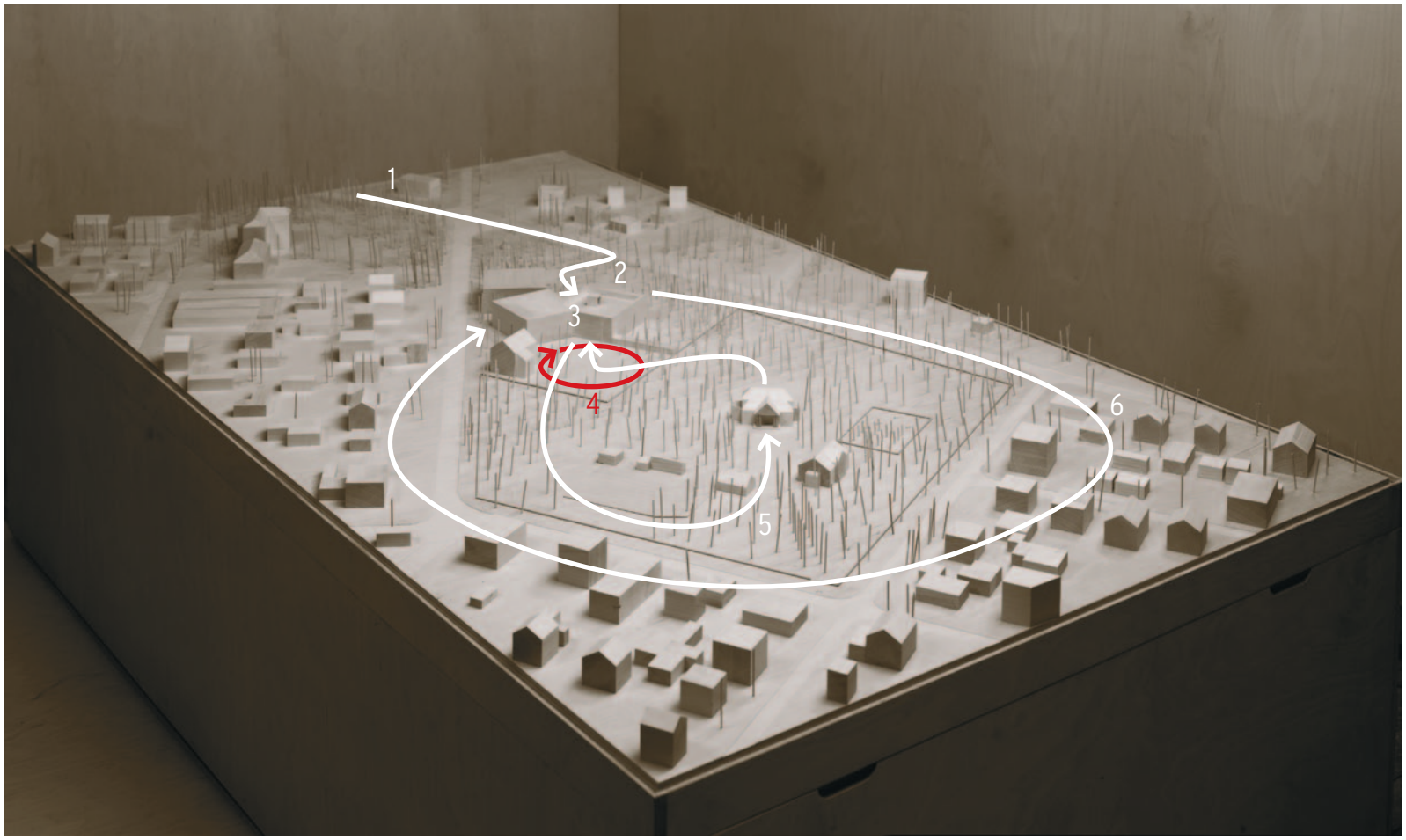

fot. Jan Smaga

Ścieżka

Kompleks edukacyjno-muzealny w Sulejówku o powierzchni ok. 4 ha tworzy rodzaj „parku kulturowego".
Projektowany przekaz narracyjny, związany nie tylko z biograficzną wystawą stałą, rozpisany jest na całą sekwencję elementów i wrażeń, związanych ze ścieżką zwiedzania w terenie. Składają się na nią:

1. Droga do Muzeum przez teren tzw. enklawy historycznej miasta (utworzonej jako strefa ochronna dla przyszłego Muzeum).
2. Ścieżka przez publiczny park Muzeum.
3. Sekwencja przestrzeni wewnętrznych Muzeum.
4. Ukryta podziemna hala, mieszcząca biograficzną, narracyjną wystawę stałą.
5. Droga przez historyczny ogród Piłsudskich z wejściem do Dworku „Milusin".
6. Ścieżka po enklawie historycznej (wytyczona w przyszłości wspólnie z samorządem lokalnym).

Założenie krajobrazowe w terenie – rozwiązanie przestrzenne ogrodu i parku wraz z obiektami – jest stałym, autentycznym elementem wystawienniczym. Budynki Dworku, „Drewniaka" i ogród historyczny z zabudowaniami gospodarczymi tworzą zasadniczy element tego przekazu, razem z wystawą stałą w budynku Muzeum i na równi z nią. W nieodłączny sposób tworzą ścieżkę narracji. Droga do Dworku „Milusin" ma przygotowywać na wejście do tego domu, którego charakter i nastrój pozwala pełniej odczuć wartości i postawę życiową Józefa Piłsudskiego, a odczucie to pogłębia wiedzę zwiedzającego.

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

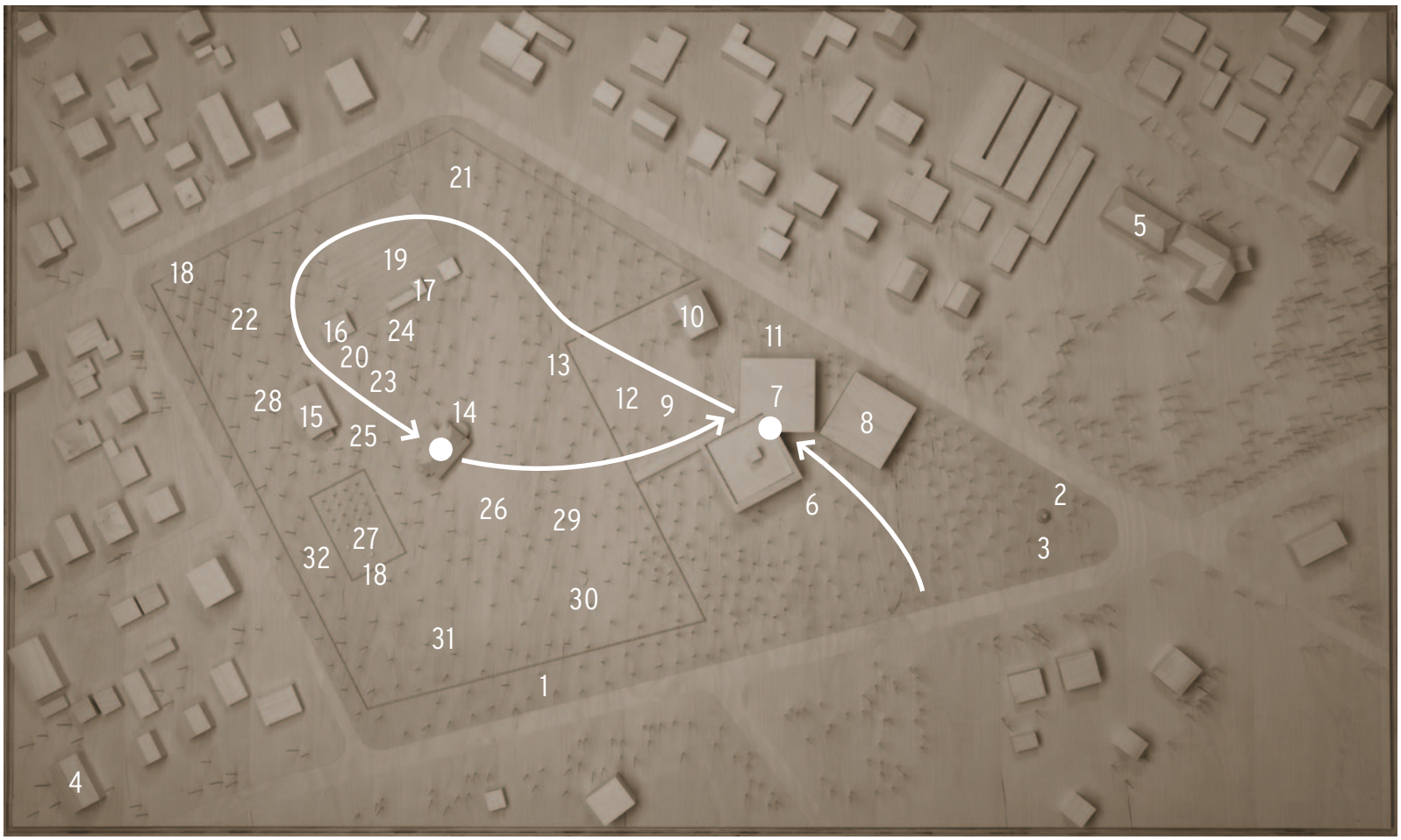

fot. Jan Smaga

Elementy

Otoczenie bezpośrednie

1. Pasaż wzdłuż Alei Marszałka Józefa Piłsudskiego
2. Miejski pomnik „Kopiec Współtwórców Niepodległości"
3. Miejski pomnik „Lekcja historii"
4. Dworek „Siedziba" Jędrzeja Moraczewskiego
5. Willa „Helin" fundowana przez Ignacego Paderewskiego

Park nowego Muzeum (otwarty dla publiczności, nieogrodzony)

6. Przedpole budynku
7. Budynek Muzeum
8. Przyszły budynek Instytutu i biblioteki
9. Sala wystawy stałej pod ziemią
10. „Willa Bzów" – budynek zabytkowy istniejący
11. Placyk zapleczowy – miejsce dostaw i obsługi
12. Polana w lesie – miejsce wydarzeń plenerowych
13. Furtka w płocie do „sąsiada" – wejście do Dworku

Historyczny ogród Piłsudskich

14. Dworek „Milusin" – dom Piłsudskich, dar Żołnierza Polskiego
15. „Drewniak" – pierwszy dom Piłsudskich
16. Stróżówka
17. Zabudowania gospodarcze
18. Płot drewniany z bramą i furtką
19. Ogród warzywny
20. Wybieg dla konia z parkanem
21. Morwy, kolonia jedwabników
22. Podjazd brukowany
23. Studnia z pompą żeliwną
24. Linia przyłącza elektrycznego
25. Podjazd z klombem
26. Oczko wodne
27. Sad z ulami
28. Miejsce pierwszego pochówku Jędrzeja Moraczewskiego
29. Oryginalne ścieżki w ogrodzie
30. Ulubiona ławka Józefa Piłsudskiego
31. Łączka do siatkówki i krokieta
32. Dawna strzelnica

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

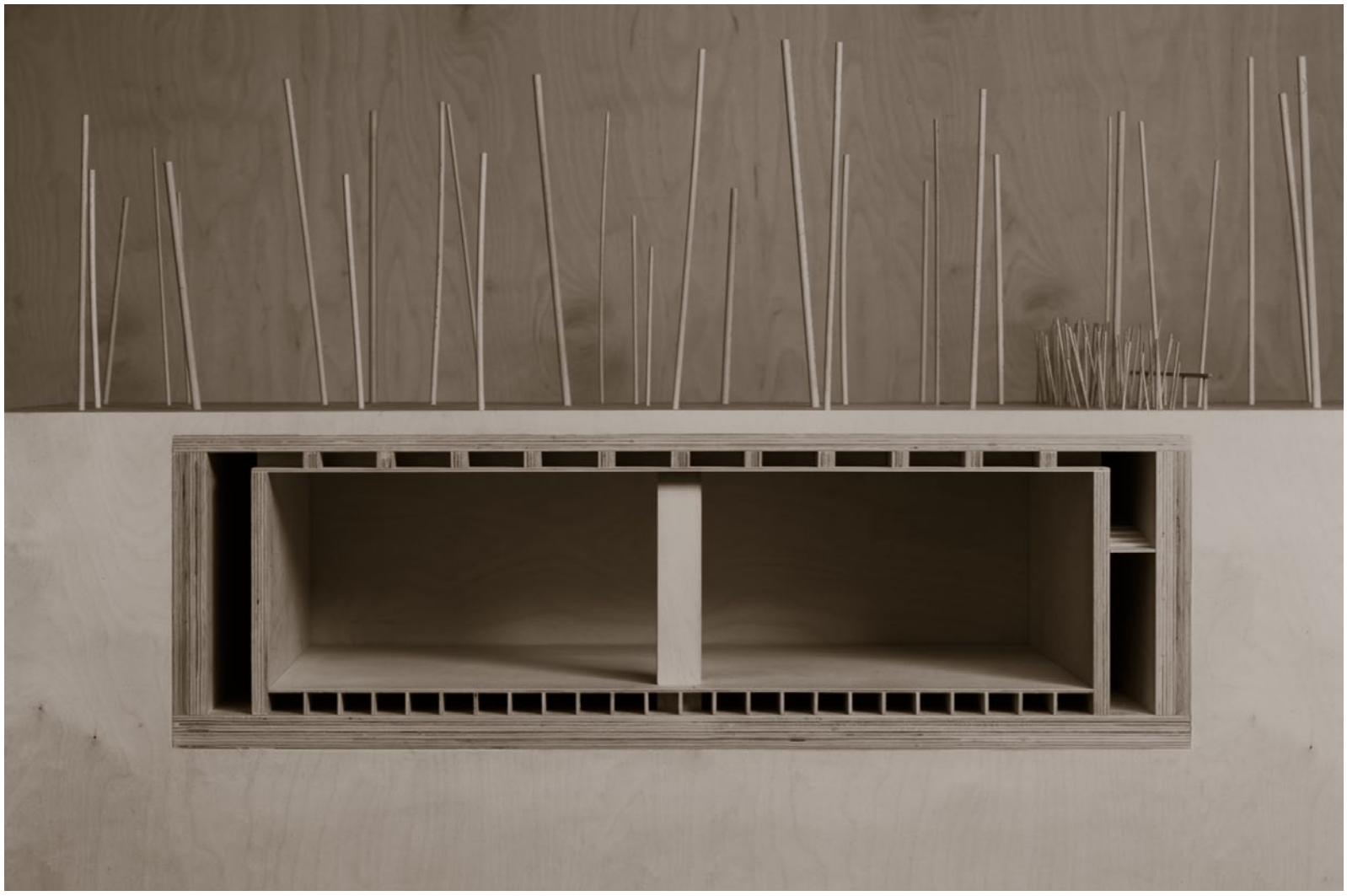

fot. Jan Smaga

Wystawa

Dworek jest najważniejszym elementem Muzeum. Nabiera jednak pełnego znaczenia dopiero, gdy zwiedzający są świadomi legendy, otaczającej postać jego Mieszkańca. Części starszego pokolenia znany jest ten mit, przekazywany niegdyś tylko najbliższym w atmosferze wielkiego zaufania, jeśli nie wręcz tajemniczości, przez rodziców czy dziadków. Natomiast większość młodego pokolenia Polaków, pochłoniętych przede wszystkim atrakcyjnym światem konsumenckim, oddzielonych od tamtych czasów dramatem drugiej wojny światowej i katastrofą, jaką był PRL, nie posiada – jak wykazują badania – tej wiedzy, tych emocji, tych wrażeń. Dlatego znaczenie Dworku i wszystkiego, co symbolizuje, pozostaje niedostępne dla większości ludzi – mimo tego, że jesteśmy nowoczesnym i demokratycznym społeczeństwem. Fundamentalne dla idei Muzeum jest wypełnienie tej poważnej luki poprzez przygotowanie wystawy historycznej, która stanie się sercem nowoczesnego kompleksu muzealno-edukacyjnego i jego programów. Będzie to wystawa narracyjna, rzetelnie przedstawiająca historię: fakty, procesy i problemy, ale jednocześnie odwołująca się do wyobraźni, emocji i uczuć swych gości, w przekonaniu, że dopiero dzięki takiemu holistycznemu przekazowi można prawdziwie dotrzeć do korzeni przekonań ludzi.

Projekt architektoniczny ma stworzyć warunki dla tego przekazu. Przewiduje jedną przestrzeń, o prostej geometrycznej formie, bez jakichkolwiek ingerencji, które mogłyby zakłócić pełną swobodę aranżacji wystawy. Powierzchnia i wysokość hali wystawy są adekwatne do ukazania biografii w kontekście historycznym, na tle epoki dwóch wojen. Czystą architektonicznie halę otaczają ze wszystkich stron instalacje, potrzebne do swobodnego korzystania z multimediów i tworzące warunki dla prezentacji autentycznych muzealiów, ilustrujących narrację. Sama sala, w której światło dzienne jest niepożądane, znajduje się pod ziemią, nie zaburza więc delikatnej natury terenu i skali oryginalnego Dworku. W wyjątkowej sytuacji istnieje jednak możliwość wpuszczenia światła z góry, gdyż nad salą nie znajdują się żadne zabudowania.
Sala wystawy, choć ma duże możliwości aranżacyjne, nie jest przestrzenią neutralną. Konstrukcję sklepienia podtrzymuje pojedynczy słup, który stanowi stały, niezmienny punkt odniesienia dla zmiennej wystawy. Ta podziemna hala, wypełniona dynamiczną narracją o Piłsudskim, trwa w napięciu wobec autentycznego świadka historii, jakim jest Dworek, pozostawiony w swym naturalnym i nienaruszonym otoczeniu.

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

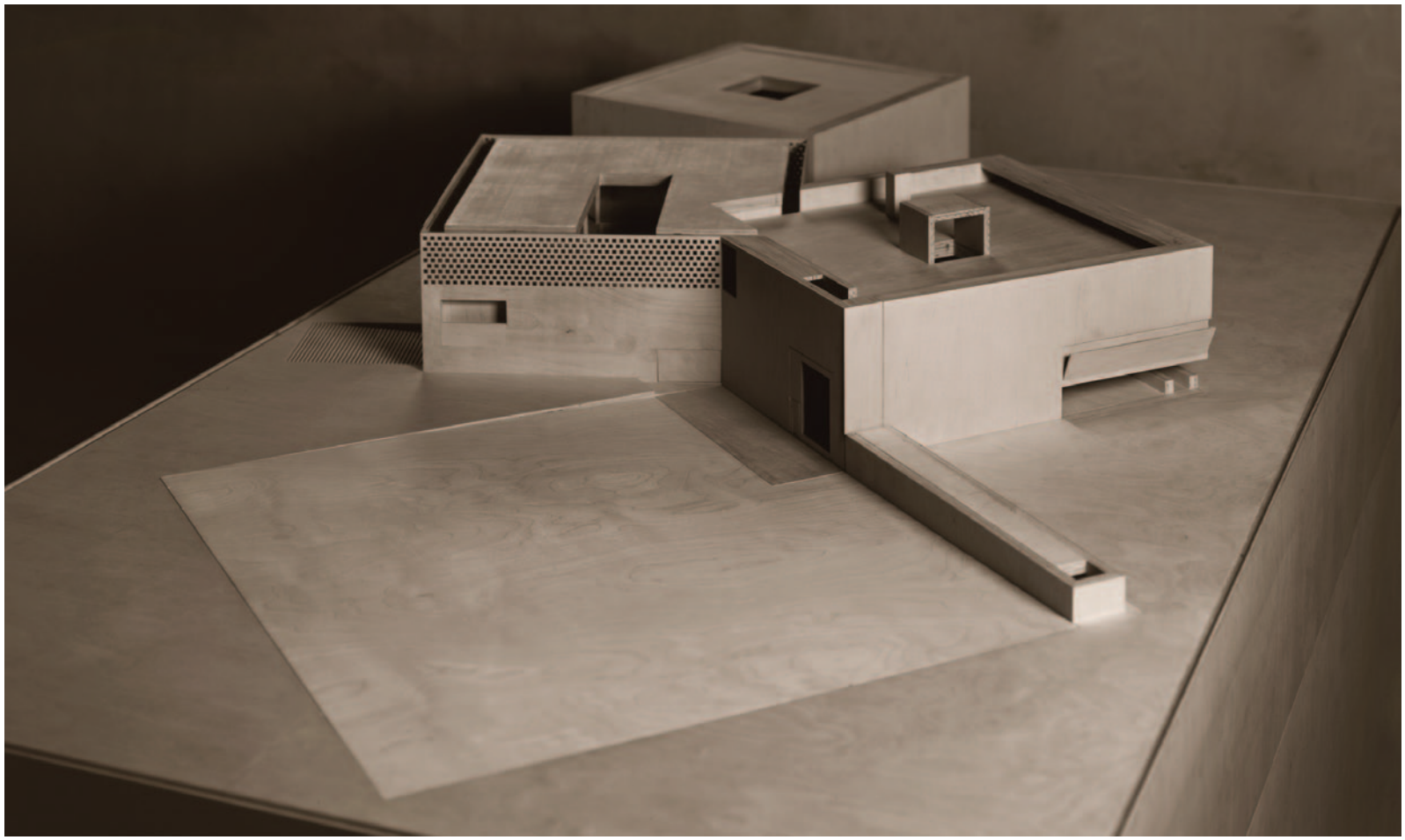

fot. Jan Smaga

Muzeum

Rola Muzeum wyraża się na czterech płaszczyznach:

1. **Polityka dziedzictwa narodowego** – przekazanie następnym pokoleniom tego, co społeczeństwo demokratycznie wybrało jako warte zachowania, ukazywanie otrzymanego dziedzictwa oraz budowanie dziedzictwa materialnego Polski.
2. **Polityka społeczna** – aktywność w przestrzeni społecznej, bezpośrednio związana z realizacją programów: edukacyjnych, obywatelskich, przywództwa, historycznych.
3. **Polityka państwowa (historyczna)** – pokazanie korzeni współczesnego państwa i ducha wolności, obecnego w wydarzeniach kolejnych dziesięcioleci XX w. Kontynuacją działań Józefa Piłsudskiego – drogi od niepodległości do państwowości - jest budowanie państwa i jego struktur.
4. **Kultura wolności** - zapisywanie własnej historii bez reguł narzuconych z zewnątrz, uczestniczenie w tworzeniu kultury, która ceni wolność i wydobywa jej sens z poziomu pojęcia abstrakcyjnego w sferę życia publicznego, społecznego i kulturalnego. Stworzenie miejsca, gdzie może to się odbywać – budynku dla nowej instytucji – jest materialnym dowodem tej troski.

Powstanie budynku Muzeum warunkuje funkcjonowanie kompleksu edukacyjno-muzealnego w Sulejówku. Obiekt odpowiadający na założenia programowe tworzonej instytucji, mieszczący wszystkie funkcje użytkowe zespołu: wystawę stałą, strefę edukacyjną, wielofunkcyjną salę wystawy czasowej, strefę publiczną z kawiarnią, księgarnią, kioskiem muzealnym, szatnią i sanitariatami, strefę zbiorów, strefę gospodarczą i technologiczną, jest jedynym współczesnym elementem kompleksu.

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

Poziom -3 (wystawy stałej)
1. Hala biograficznej wystawy narracyjnej
2. Strefa edukacyjna i programów specjalnych
3. Strefa technologiczna

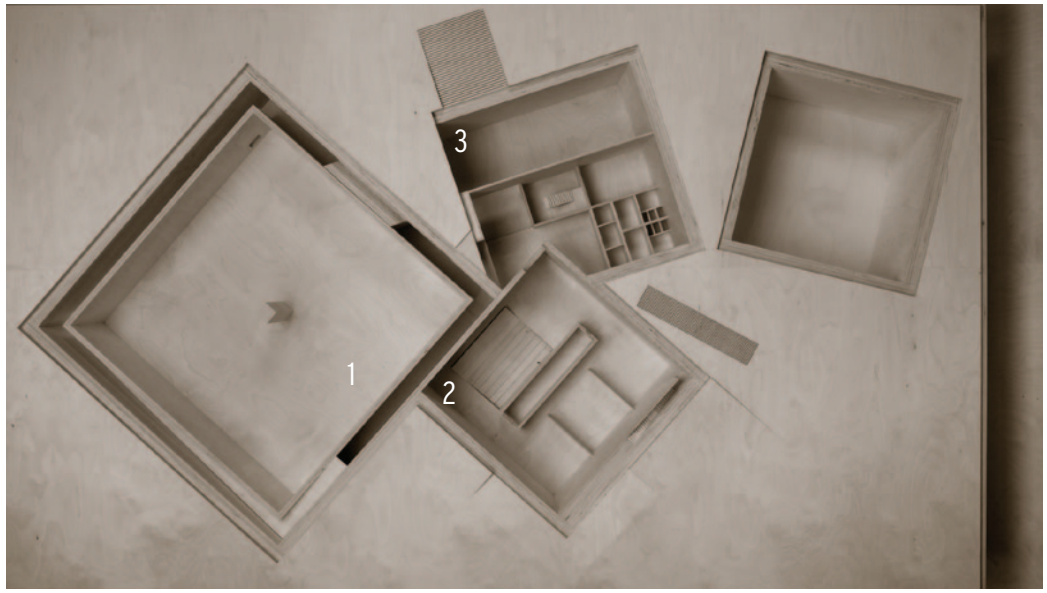

fot. Jan Smaga

Poziom -2 (zbiorów)
1. Magazyn zbiorów
2. Magazyn starych wystaw
3. Miejsce pod przyszły Instytut

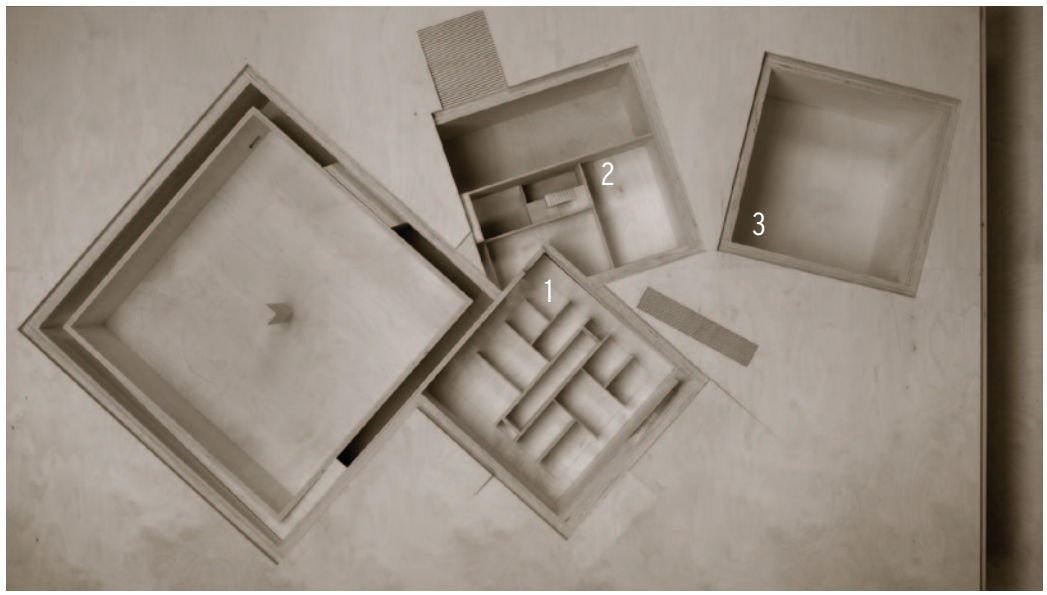

fot. Jan Smaga

Poziom -1 (zapleczowy)
1. Magazyny wyposażenia, mebli i kiosku
2. Kuchnia
3. Ochrona, pokoje porządkowe, BMS

fot. Jan Smaga

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

Poziom parteru (publiczny) – przestrzeń rekreacji i odpoczynku dla odwiedzających

1. Recepcja
2. Salonik
3. Kawiarnia
4. Księgarnia
5. Szatnia
6. Sanitariaty
7. Dok muzealny

fot. Jan Smaga

Poziom +1 (wystawy czasowej)

1. Sala wystawowa wielofunkcyjna
2. Kuluary
3. Przestrzeń wielofunkcyjna

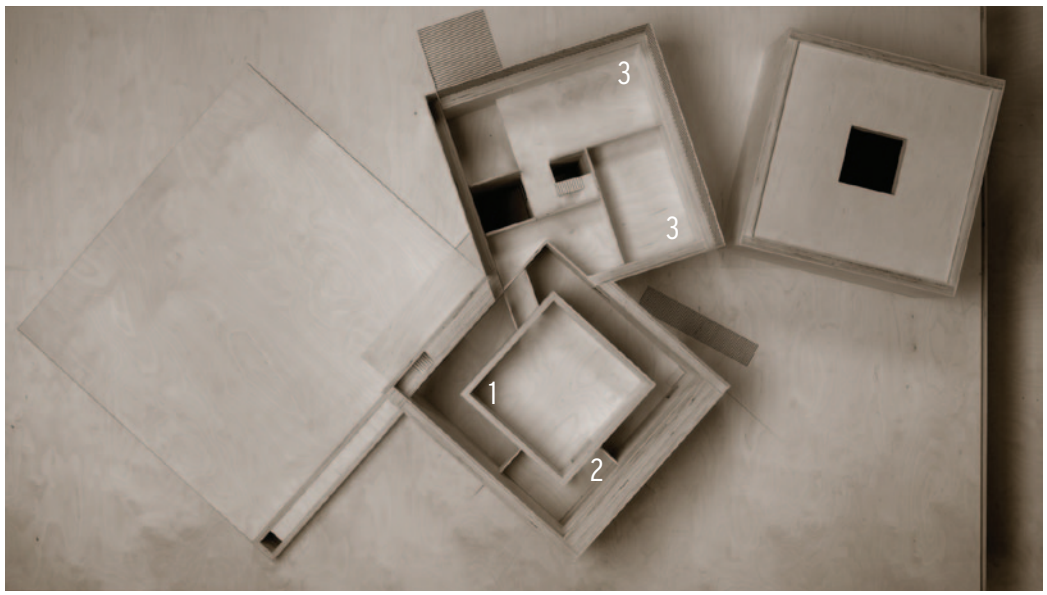

fot. Jan Smaga

Poziom +2 (biurowy)

1. Biura Muzeum
2. Taras na dachu

fot. Jan Smaga

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

fot. Jan Smaga

Dworek „Milusin"

Dworek to obiekt symboliczny o wyjątkowym znaczeniu historycznym. Zbudowany w 1923 r. według projektu Kazimierza Skórewicza (architekta budynku polskiego Sejmu), był darem żołnierzy dla ich wodza. Fakt ten, w opozycji do współczesnego postrzegania tej formy architektury, stanowi o skromności i ofierze dwóch stron tej społecznej relacji. Dom, posiadający bogatą ikonografię, zostanie poddany drobiazgowej rekonstrukcji wnętrz z odtworzeniem wyposażenia. Ekspozycja odtworzonych wnętrz, zachowanej autentycznej pamiątki dokumentującej prywatne życie Piłsudskich i kulturę epoki, umożliwi przybliżenie zwiedzającym wartości i postawy życiowej Józefa Piłsudskiego. Założeniem jest nadanie obiektowi statusu eksponatu muzealnego, by zwiększyć ochronę, wynikającą z wpisania do rejestru zabytków.

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

„Drewniak"

„Drewniak" to obiekt o dużym znaczeniu historycznym, ale podrzędnym w stosunku do Dworku. Był to dom kolejarza, wzniesiony na początku XX w., następnie kupiony w 1921 r. przez Aleksandrę Szczerbińską (późniejszą żonę Józefa Piłsudskiego) i stanowiący jej prywatną własność. Był domem letniskowym Piłsudskich. Po ich przeprowadzce do Dworku w „Drewniaku" mieszkała dalsza rodzina Piłsudskich. To także miejsce śmierci ich przyjaciela, Jędrzeja Moraczewskiego (1944 r.). Program użytkowy Muzeum zakłada zachowanie rodzinnego charakteru budynku, świadczącego o ciągłości obecności rodziny Piłsudskich na historycznym terenie. Zachowana podstawowa struktura architektoniczna obiektu pozwala na jego konserwację i rekonstrukcję elementów architektonicznych w oparciu o badania. Brak ikonografii wnętrz nie pozwala jednak na odtworzenie ich oryginalnego wyposażenia i umeblowania. „Drewniak" to zachowana autentyczna pamiątka, dokumentująca kulturę rzemieślniczą epoki, stanowiąca przykład architektury drewnianej, typowej dla prawobrzeżnych podwarszawskich miejscowości uzdrowiskowych (tzw. „świdermajer").

fot. Jan Smaga

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

fot. Jan Smaga

Zabudowania gospodarcze

Szopy drewniane i komórka murowana – związane pierwotnie z „Drewniakiem", zapleczowe zabudowania gospodarcze przy ogrodzie warzywnym – dokumentują sposób funkcjonowania gospodarstwa domowego początku XX w. Zachowane we fragmentach, zostaną poddane konserwacji i częściowej rekonstrukcji w oparciu o przeprowadzone badania i ikonografię. Przyjmą ekspozycję etnograficzną, odtwarzającą na podstawie wspomnień i opracowań: ówczesne wyposażenie ogrodowe i techniczne, warunki sanitarne, sposoby uprawy roślin, prace związane z hodowlą jedwabników, prowadzeniem pasieki. Położona w bezpośredniej bliskości wjazdu, zbudowana ok. 1926 r., niezachowana do dziś stróżówka, mieszcząca mieszkanie Adelci na piętrze i prawdopodobnie garaż w przyziemiu, spaliła się podczas działań wojennych w 1944 r. Brak ikonografii nie pozwala na odtworzenie tego obiektu, natomiast odkrycie jego zachowanych fundamentów tworzy element przekazu narracyjnego, związanego z historią miejsca.

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

„Willa Bzów"

To obiekt o mniejszym znaczeniu historycznym, wzniesiony ok. 1920 r., wpisany do rejestru zabytków jako element zespołu willowego. Jego znaczenie wynika z faktu, że jest położony w szerszej enklawie historycznej miasta, podobnie jak zabytkowe budynki dworku „Siedziba" czy „Helina". Budynek ten nigdy nie stanowił zespołu funkcjonalnego z Dworkiem i „Drewniakiem". Nigdy też nie był bezpośrednio związany z Józefem Piłsudskim. Pierwotnie mieścił Fundusz Kwaterunku Wojskowego, adiutanturę i ochronę Dworku, później – Fundację Pomocy Wdów i Sierot po Poległych Żołnierzach. Na parterze znajdowały się funkcje publiczne, na piętrze – trzy lokale mieszkalne. Z powodu braku ikonografii konserwacja z przywróceniem pierwotnego charakteru obiektu zostanie przeprowadzona na podstawie badań. Ze względu na usytuowanie w bezpośredniej bliskości budynku Muzeum „Willa Bzów" tworzy z nim zespół funkcjonalny.

fot. Jan Smaga

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

Podsumowanie

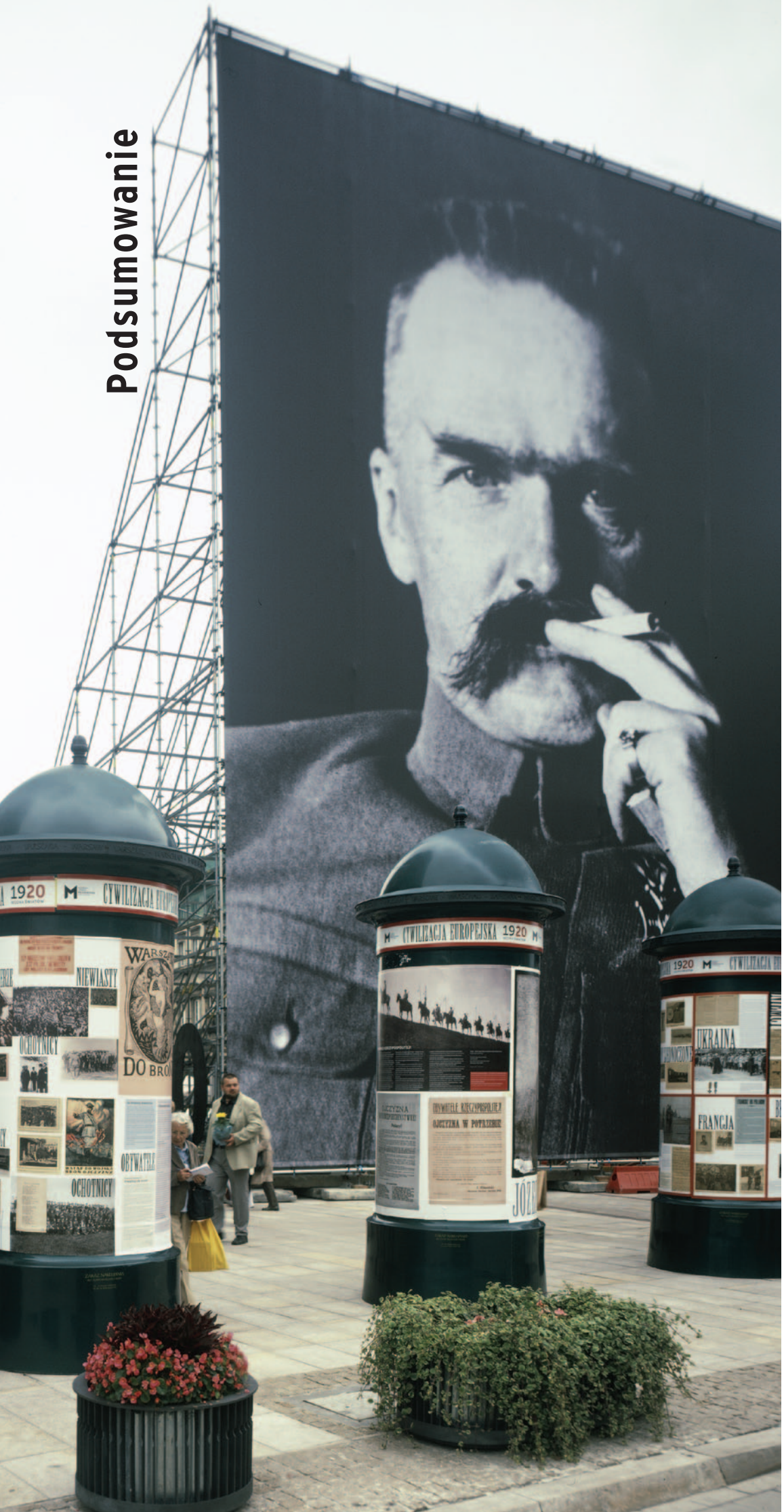

Muzeum Józefa Piłsudskiego wpisuje się w pewien model instytucji kultury, bezpośrednio nawiązujących do „ojców założycieli" czy krytycznych momentów w życiu narodu lub państwa. Rozwiązanie zespołu muzealno-edukacyjnego nie jest duże w skali materialnej. Unikalne jest połączenie w jeden zespół historycznego domu i pamiątek po Józefie Piłsudskim z instytucją aktywną w przestrzeni edukacyjnej, społecznej i naukowej, dbającą o zachowanie i krzewienie dziedzictwa narodowego. Dla zwiedzającego jedna wizyta oznacza kontakt z całą wiedzą o Piłsudskim i z dziedzictwem niepodległości. O atrakcyjności Muzeum stanowi także lokalizacja w zieleni, w bezpośredniej bliskości przyszłego Parku Krajobrazowego im. Bitwy Warszawskiej.

Wystawa „Wojna Światów 1920", Warszawa, Krakowskie Przedmieście, sierpień 2010, fot. Jan Smaga

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

Program

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

Założenia ogólne

1. Stworzenie nowoczesnej placówki edukacyjno-muzealnej.
2. Tworzenie miejsca docelowego podróży, tzw. *destination museum*.
3. Kształtowanie przestrzeni tak, aby zapewniała możliwość realizacji celów i programów Muzeum.
4. Kształtowanie przestrzeni i ich wzajemnych relacji tak, aby założone aktywności mogły być w nich realizowane w sposób nieskrępowany, pozostawiający dużą dowolność w sposobie korzystania z nich i formie ich organizacji.
5. Wykorzystanie położenia w krajobrazie zielonym dla programu rekreacyjnego.
6. Tworzenie miejsca publicznego, otwartego dla mieszkańców miasta.
7. Udostępnianie przestrzeni muzealnych dla działań społeczności lokalnej i różnych grup społecznych.
8. Rozwiązanie przestrzeni funkcjonalnych jako adaptowalnych, poddających się łatwej zmianie aranżacji, mogących w przyszłości przyjąć różne aktywności oraz sprostać zmiennym oczekiwaniom i wymaganiom przestrzennym.
9. Ukrycie pod ziemią stref niewymagających światła dziennego w celu minimalizacji kubatury i programu na powierzchni, dla ochrony krajobrazu i właściwej relacji wobec budynków historycznych, szczególnie Dworku.
10. Ścisła separacja przestrzeni publicznych od gospodarczych i zapleczowych, tak by zwiedzający nie zdawał sobie sprawy z ukrytego programu.
11. Operowanie ograniczonymi w skali przestrzeniami jednofunkcyjnymi dla zapewnienia wyizolowanego nastroju dla danego zdarzenia.
12. Organizacja trybu zwiedzania lub wydarzeń z uwzględnieniem skali grup:
    1. Goście indywidualni (od 1 do 6 osób).
    2. Grupy zorganizowane
       (przyjęte moduły: 50 osób – wielkość autokaru, 25 osób – wielkość klasy).
    3. Wydarzenia (grupy do 200 osób).
    4. Wydarzenia specjalne (grupy do kilku tysięcy osób).

Liczba odwiedzających:

1. Liczba odwiedzających gości: 100 do 180 tys. rocznie. Dla tej liczby przyjęto rozwiązania programu funkcjonalnego i użytkowego. Powierzchnia stref funkcjonalnych została przyjęta dla typowego, średniego ich obciążenia przez odwiedzających, tak by zapewnić komfort użytkowania.
2. Maksymalne użytkowe możliwości zwiedzania i obsługi dla stref:
    1. Dworek: 180 tys. os. / rok (250 dni).
    2. Wystawa stała: 400 tys. os. / rok (250 dni).
    3. Strefa edukacyjna: 45 tys. os. / rok (150 dni) dla grup szkolnych i 20 tys. os. / rok (250 dni) dla programów popołudniowych.

Podstawowe przyjmowane aktywności:

1. Zwiedzanie wystawy stałej.
2. Zwiedzanie ogrodu historycznego i Dworku „Milusin".
3. Zwiedzanie wystaw czasowych.
4. Organizacja tzw. wystaw stulecia, związanych z obchodami pełnych rocznic, np. stulecia odzyskania niepodległości.
5. Organizacja wydarzeń okolicznościowych.
6. Organizacja wydarzeń związanych ze świętami narodowymi.
7. Organizacja wydarzeń plenerowych.
8. Prowadzenie zajęć edukacyjnych dla szkół.
9. Prowadzenie programów edukacyjnych dla różnych grup społecznych.
10. Organizacja konferencji i spotkań naukowych.
11. Organizacja rekreacji w otwartej strefie publicznej i parku Muzeum.

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

Strefa parku i ogrodu historycznego

Założenia:

1. Podział terenu na dwie strefy funkcjonalne: ogród historyczny i park publiczny.
2. Ogród historyczny o charakterze prywatnym dostępny do zwiedzania w małych grupach (do 25 osób) z przewodnikiem. Otoczony intensywną zielenią izolującą, tworząc wobec miasta obraz tajemniczego ogrodu, wzbogaca interpretację miejskiej przestrzeni publicznej. Ścieżka zwiedzania prowadzona oryginalnymi ścieżkami ogrodu Piłsudskich. Założone jednoczesne przebywanie na terenie oryginalnego ogrodu Piłsudskich tylko trzech grup zwiedzających, niewidzących się wzajemnie, tak by potęgować wrażenie wizyty prywatnej.
3. Park publiczny otwarty i dostępny w godzinach pracy Muzeum. Miejsce rekreacji dla odwiedzających i mieszkańców Sulejówka.

Wskaźniki:

1. Wielkość terenu – ok. 4 ha, w tym: park publiczny – 1,2 ha i ogród historyczny - 2,8 ha.
2. Maksymalna liczba zwiedzających ogród, wynikająca z przepustowości Dworku - 180 tys. os. / rok.
3. Maksymalna liczba osób podczas wydarzeń plenerowych na polanie za Muzeum - 2 tys.

Legenda:

Teren nowego Muzeum – park publiczny, nieogrodzony

1. Ścieżka wejściowa do Muzeum
2. Placyk wejściowy
3. Budynek Muzeum
4. Wjazd dostaw – dok muzealny i wejście dla pracowników
5. Budynek Instytutu i biblioteki
6. Sala wystawy stałej pod polaną w lesie
7. „Willa Bzów"
8. Furtka w płocie do „sąsiada" – wejście dla zwiedzających Dworek
9. Kawiarnia ogrodowa letnia
10. Zaplecze ogrodowe

Teren oryginalny Dworku „Milusin" – prywatny, ogrodzony

11. Dworek „Milusin"
12. „Drewniak"
13. Zabudowania gospodarcze
14. Ogród warzywny
15. Morwy, kolonia jedwabników
16. Brama wjazdowa, furtka, płot
17. Podjazd z klombem
18. Oczko wodne
19. Sad z ulami
20. Miejsce pierwszego pochówku Jędrzeja Moraczewskiego
21. Ulubiona ławka Józefa Piłsudskiego
22. Płot drewniany
23. Dawna strzelnica

Otoczenie bezpośrednie

24. Zieleń parawanowa przed płotem
25. Ścieżka żwirowa wzdłuż ulicy
26. Pomniki „Lekcja historii" i „Kopiec Współtwórców Niepodległości"

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

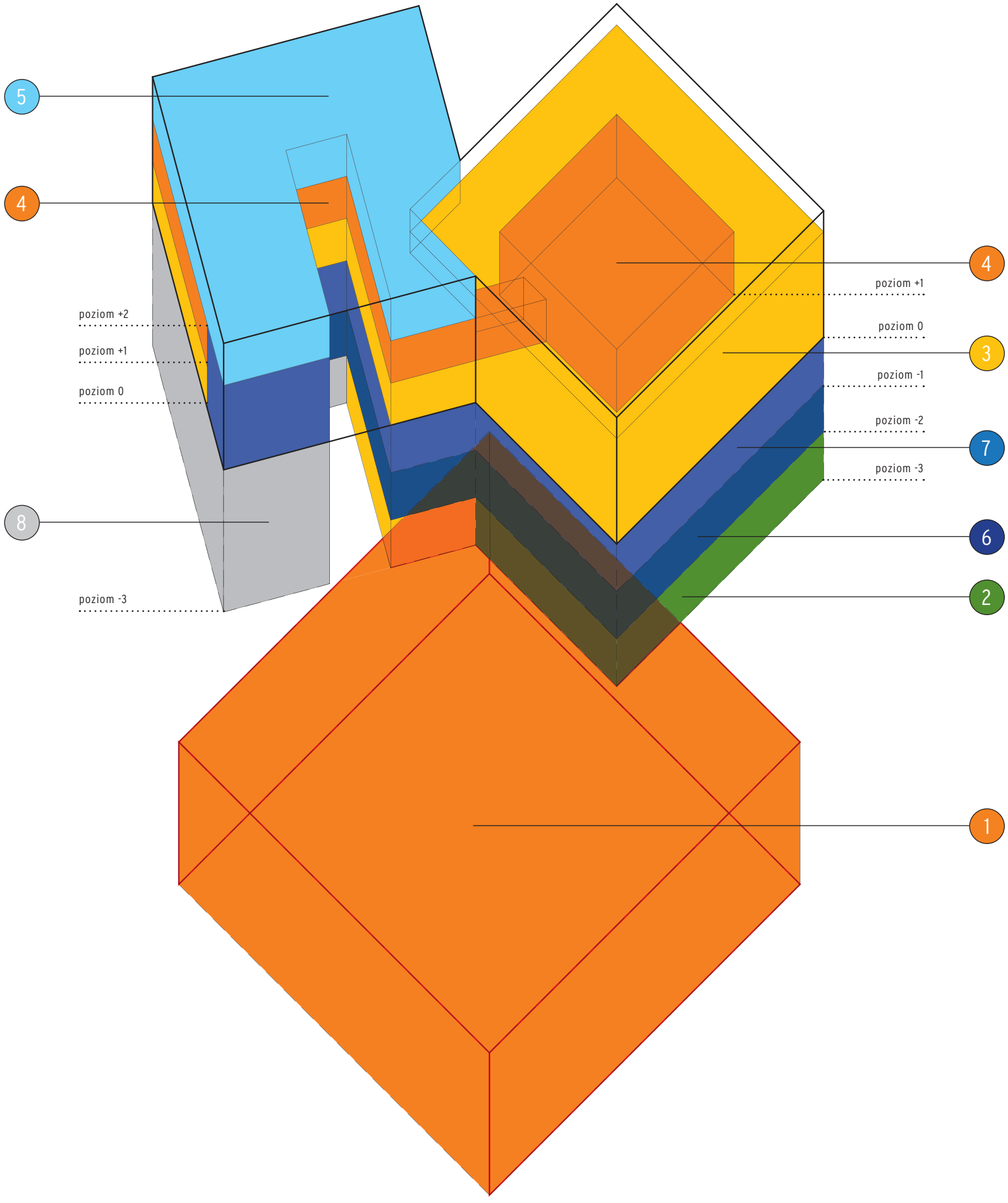

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

Organizacja przestrzenna Muzeum

Zasady dystrybucji funkcji w budynku Muzeum:

1. Separacja funkcji na odrębnych poziomach.
2. Ścisły rozdział poziomów Muzeum publicznie dostępnych i zamkniętych dla gości.
3. Jednofunkcyjność przestrzeni.
4. Wzajemne, bezpośrednie skomunikowanie stref trzonem komunikacyjnym.
5. Przestrzenie uniwersalne o jednakowej wysokości, z możliwością zmiany funkcji w przyszłości.

Legenda:

Strefy funkcjonalne w budynku Muzeum:

1. **Strefa wystawy** – ukryta pod ziemią ze względu na ochronę zabytkowego otoczenia
2. **Strefa edukacyjna** – połączona bezpośrednio z wystawą stałą
3. **Strefa publiczna** – związana z zielenią, położona na poziomie parteru
4. **Strefa wielofunkcyjna** – dla wystaw czasowych, konferencji, warsztatów, z dostępem bezpośrednim ze strefy publicznej
5. **Strefa pracy** – odizolowana od ruchu muzealnego, skomunikowana bezpośrednio ze wszystkimi pozostałymi strefami
6. **Strefa zbiorów** – na wyizolowanym poziomie o chronionym dostępie
7. **Strefa gospodarcza** – obsługująca poziom publiczny, niewidoczna dla zwiedzającego, położona w tradycyjnym miejscu piwnicy
8. **Strefa technologiczna** – obok największej wentylowanej kubatury – sali wystawowej

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

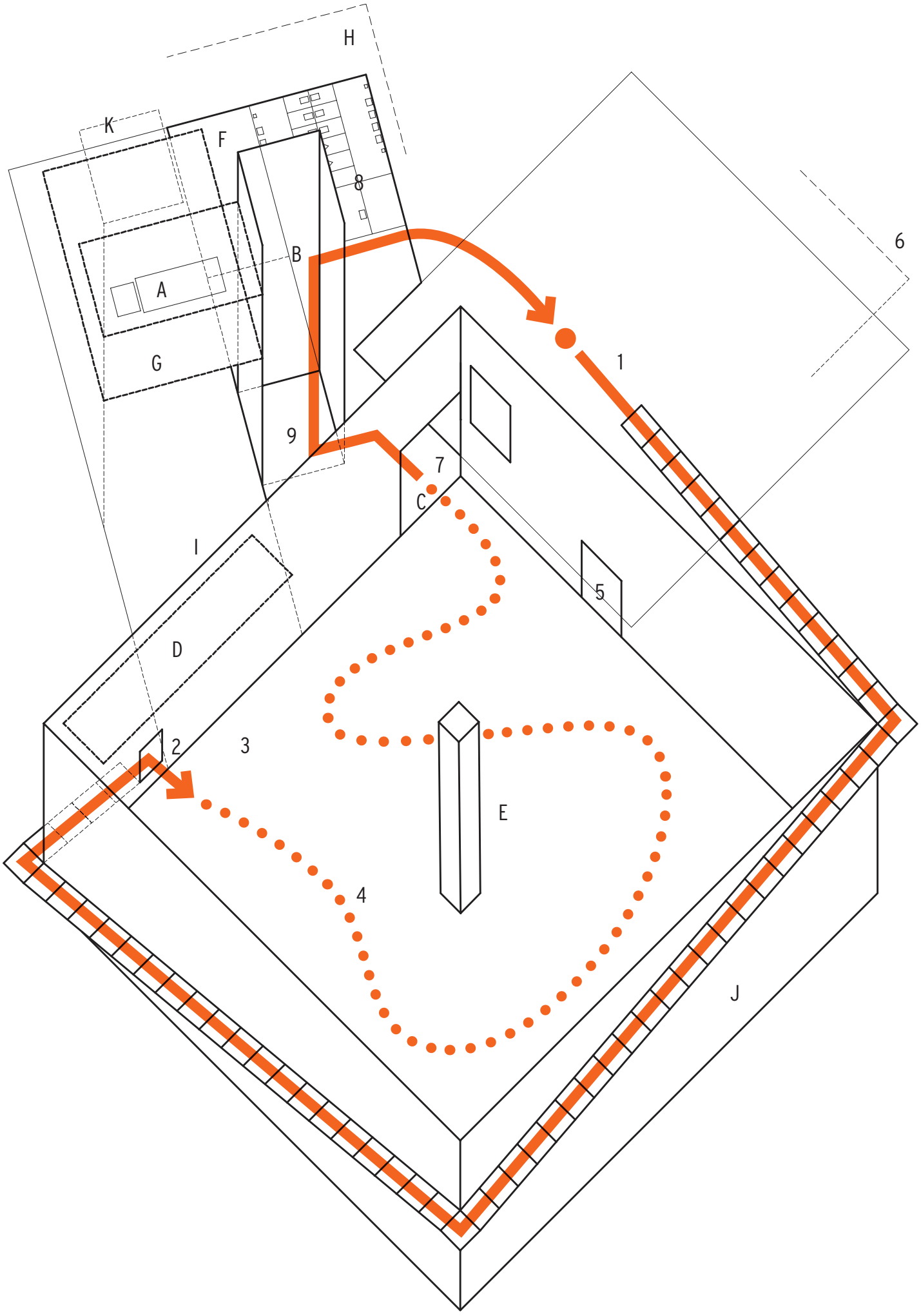

Lokalizacja strefy
poziom -3

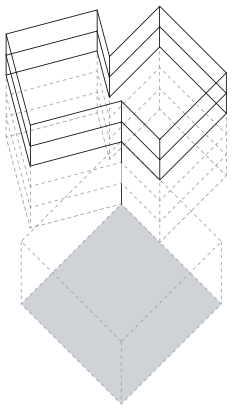

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

Strefa wystawy stałej

Legenda:

Przestrzenie i elementy – organizacja zwiedzania:

1. Droga na wystawę – opadająca rampa (moment wyciszenia jak czas między ostatnim dzwonkiem a spektaklem)
2. Wejście do hali wystawy
3. Miejsce organizowania się grupy po zejściu (już w nastroju wystawy); miejsce spotkania grupy z przewodnikiem; stanowisko wypożyczania i zdawania słuchawek i przewodników
4. Ścieżka zwiedzania zależna od aranżacji
5. Strefa edukacyjna połączona bezpośrednio z wystawą stałą (możliwość rozszerzenia programu zwiedzania wystawy o pokaz filmowy, wykład, dyskusję w otwartej przestrzeni edukacyjnej)
6. Strefa zbiorów (możliwość jej włączenia w ścieżkę zwiedzania w czasie wydarzeń szczególnych, np. Nocy Muzeów)
7. Wyjście z hali wystawy
8. Sanitariaty na poziomie wystawy
9. Winda powrotna, dźwig osobowo-towarowy (możliwość dostaw dużych elementów wystawy oraz jednoczesnego wyjazdu całej grupy wycieczkowej, do 50 osób)

Przestrzenie i elementy organizacji obsługi wystawy

(A, B, C, D – droga eksponatów i elementów scenograficznych w trakcie budowy i w czasie użytkowania Muzeum):

A. Dok muzealny – o wymiarach: 11 m długości i 6 m wysokości, pozwala na przywóz i wywóz obiektów muzealnych, w tym podlegających szczególnej ochronie
B. Winda towarowa – o wymiarach 5,7 x 2,7 x 4 m (to maksymalny wymiar elementów transportowanych tą drogą)
C. Wrota pożarowe – 6 x 6 m, służące dostarczaniu elementów wystawowych
D. Otwór w stropie hali – daje możliwość umieszczania w niej wielkogabarytowych elementów wystawowych z wykorzystaniem dźwigu samochodowego
E. Hala wystawy – o wysokości 12 m (z czego przystropowe 4 m stanowią strefę oddymiania) i dużych możliwościach aranżacyjnych
F. Pokój sterowania wystawą
G. Warsztat na poziomie -1 – skomunikowany bezpośrednio z halą wystawy windą towarową, służy przygotowywaniu i naprawie elementów scenograficznych
H. Magazyn wystaw czasowych i scenografii na poziomie -2
I. Bezpośrednie połączenie hali wystawy (największej kubatury) ze strefą technologiczną
J. Obwodowo prowadzone instalacje i drogi ewakuacyjne – umożliwiają dowolną i zmienną aranżację wystawy
K. Pokój przewodników i edukatorów w strefie pracy

Założenia:

1. Stworzenie jak najlepszych warunków dla wystawy narracyjnej.
2. W pełni elastyczna przestrzeń o wolnym rzucie – dająca możliwość zmiennych aranżacji.
3. Obwiedniowo poprowadzone drogi ewakuacyjne i instalacje, zapewniające możliwość zmiennej aranżacji wystawy.
4. Wysokość pozwalająca na zastosowanie antresoli i umieszczanie elementów wielkogabarytowych, np. wagonu kolejowego, samolotu (ekspozycja obejmuje I wojnę światową, Legiony i wojnę polsko-bolszewicką 1920 r.).
5. Brak światła dziennego ze względu na tworzenie przekazu narracyjnego.
6. Zapewnienie odpowiednich warunków klimatycznych dla wystawy.
7. Wnętrze architektoniczne dające wyraz właściwy dla tworzonego przekazu, nieobojętne.

Wskaźniki:

1. Powierzchnia hali wystawy: 1 296 m^2.
2. Wysokość hali: ok. 12 m (z czego ok. 4 m wykorzystywane na strefę oddymiania), porównywalna z wysokością głównych sal wystawowych w Muzeum II Wojny Światowej i Muzeum Powstania Warszawskiego.
3. Założony średni czas zwiedzania: 90 min.
4. Liczba zwiedzających (wartości maksymalne): 1000 osób na otwarcie (maksymalna liczba osób ze względu na możliwość ewakuacji z hali wystawy), 400 osób w dniach „szczytowych", 210 osób jednocześnie (6 m^2 / os.) w warunkach komfortowych.
5. Maksymalne możliwości użytkowe przyjęcia zwiedzających: 400 tys. os. / rok.

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

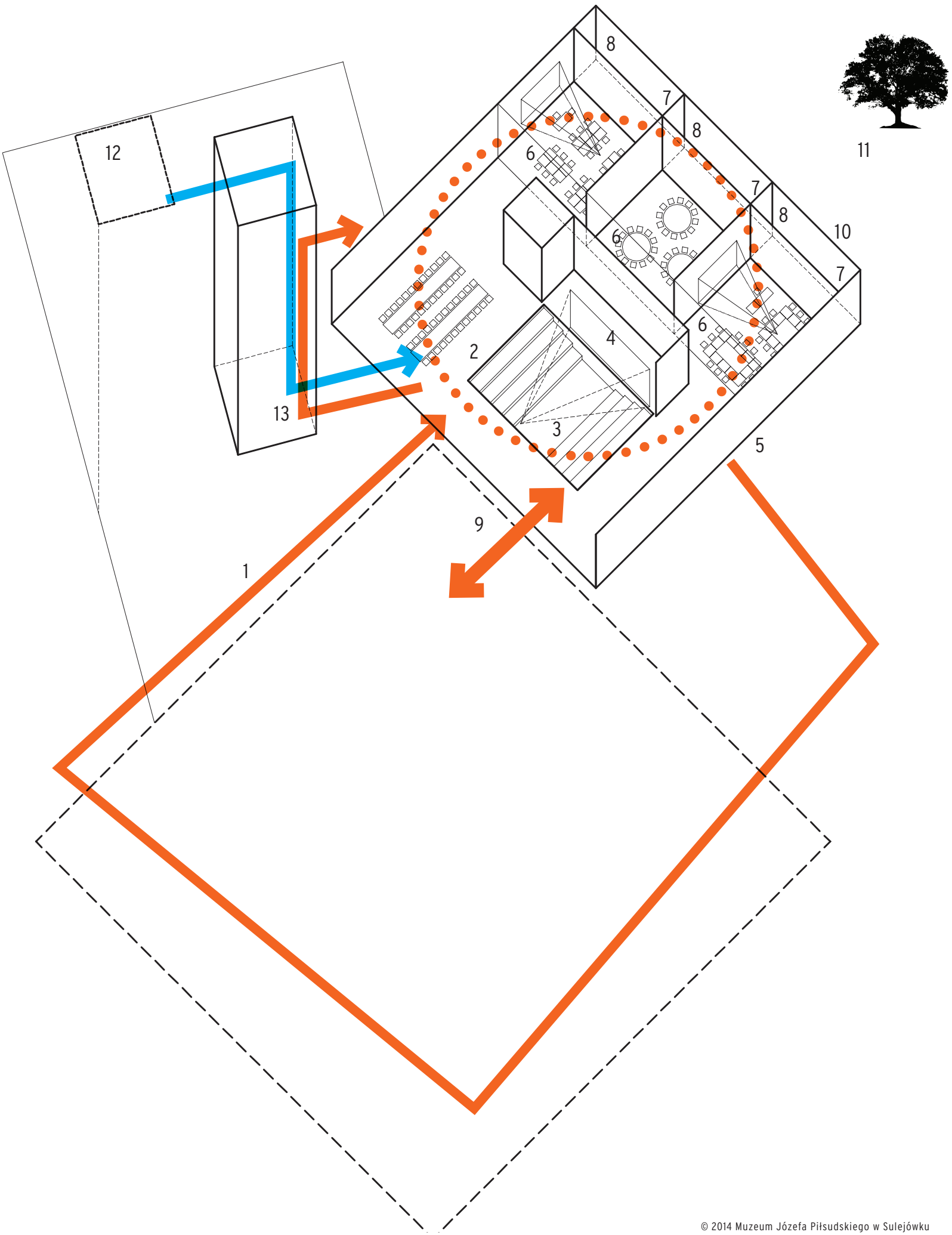

Lokalizacja strefy
poziom -3

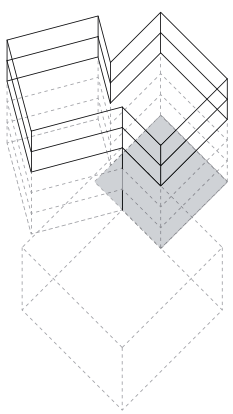

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

Strefa edukacyjna

Założenia:

1. Przekaz historyczny nieograniczony jedynie do wystawy stałej.
2. Edukacja przez spotkanie z człowiekiem.
3. Zajęcia edukacyjne prowadzone nie tylko w strefie edukacji – także w parku, ogrodzie, na wystawie, w strefie publicznej Muzeum.
4. Różnorodność sposobu zwiedzania i edukacji. Przestrzeń niekojarząca się z salą lekcyjną.
5. Przestrzeń elastyczna, nieformalna, umożliwiająca przyjmowanie różnych rodzajów zajęć.
6. Strefa edukacji otwarta do wystawy stałej, umożliwiająca bezpośrednie interaktywne wykorzystanie elementów wystawy w zajęciach.

Wskaźniki:

1. Powierzchnia strefy edukacyjnej: 495 m^2.
2. Wysokość: 4 m.
3. Możliwość przebywania w strefie edukacyjnej do 400 osób jednocześnie (ze względów ewakuacyjnych).
4. Dla zajęć szkolnych przyjęto możliwość równoczesnego przebywania 4 klas (100 osób), co oznacza 45 tys. os. / rok (150 dni) w bloku przedpołudniowym.
5. Dla programów specjalnych popołudniowych: 80 os. / dzień, czyli 16 tys. os. / rok (200 dni).

Legenda:

Przestrzenie i elementy:

1. Droga zejścia rampą (ta sama droga co dla wszystkich zwiedzających)
2. Przestrzeń otwarta – elastyczna przestrzeń, przyjmująca zmienne aktywności
3. Strefa o zmiennej geometrii posadzki: widownia do 90 miejsc siedzących, amfiteatr np. dla potrzeb dyskusji, podest płaski
4. Scena
5. Schowek na materiały edukacyjne
6. Klasy – z możliwością łączenia
7. Schowki klasowe na materiały edukacyjne
8. Toalety dla dzieci – dostępne bezpośrednio z klas
9. Hala wystawy stałej – bezpośrednio połączona ze strefą edukacyjną
10. Strefa zbiorów – bezpośrednio skomunikowana ze strefą edukacyjną; możliwość zorganizowania zajęć w strefie zbiorów
11. Teren zielony parku – możliwość organizowania zajęć w parku i ogrodzie („lekcja pod drzewem")
12. Pokój nauczycieli, edukatorów i przewodników na 2. pietrze, na poziomie pracy
13. Winda – powrót ze strefy edukacyjnej do holu oraz szybka droga przewodników i edukatorów do strefy edukacyjnej

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

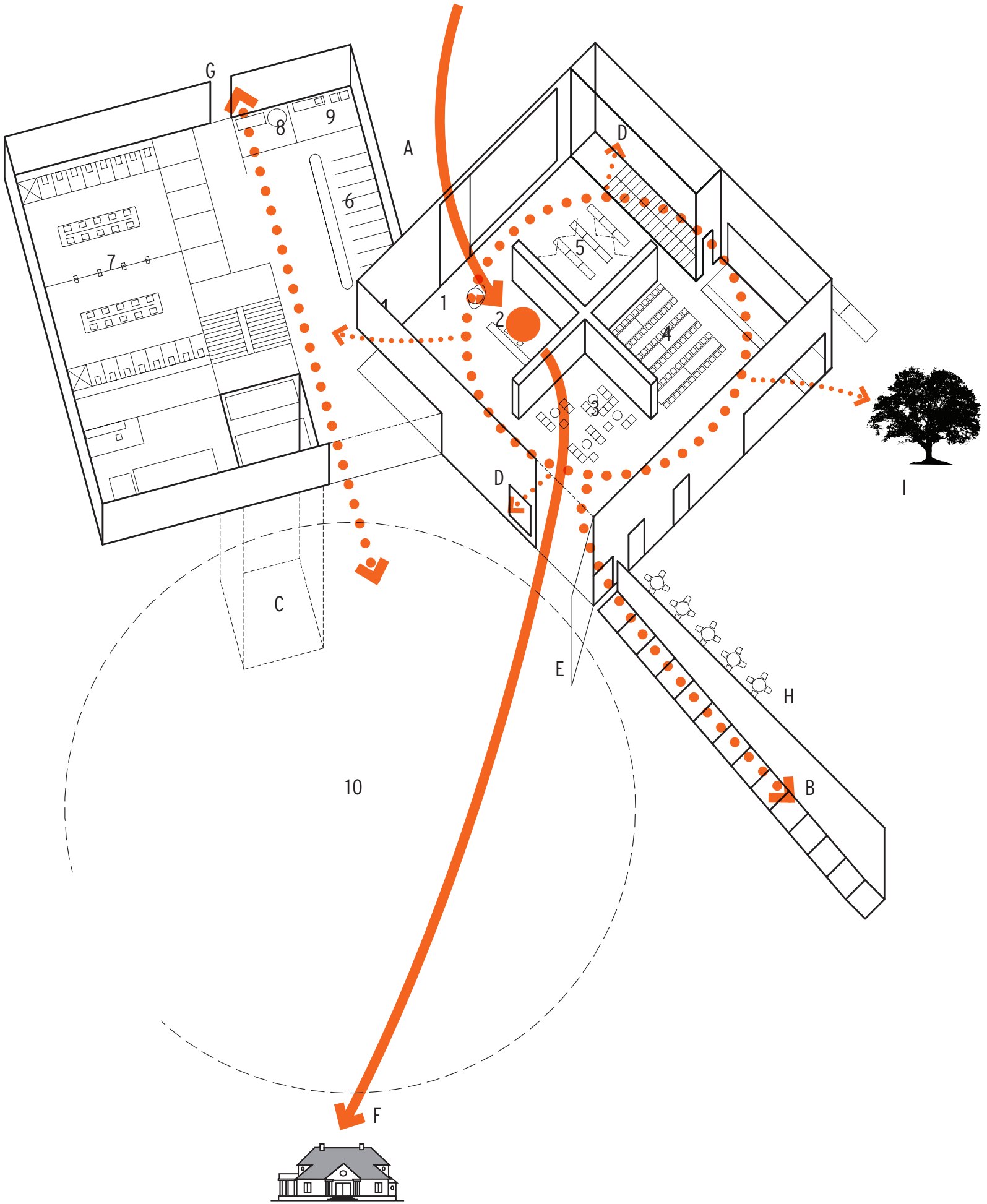

Lokalizacja strefy
poziom 0

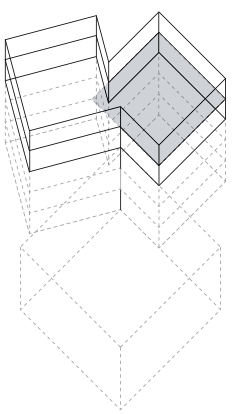

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

Strefa publiczna

Legenda:

Przestrzenie i elementy:

1. Hol – krużganek; obwiedniowa komunikacja pozwala na połączenie przestrzeni z otaczającym parkiem leśnym; miejsce wystawiania obrazów, gobelinów, starych plakatów i fotografii
2. Recepcja – informacja; w dni o szczególnie dużej liczbie odwiedzających potrzebne są 3 stanowiska obsługi (jednocześnie informacyjne i biletowe)
3. Klub – czytelnia starej prasy, z kominkiem, pianinem; miejsce organizacji niewielkich wydarzeń specjalnych: spotkań, odczytów; na co dzień rozszerza program kawiarni o 24 miejsca siedzące przy stolikach
4. Kawiarnia – na 80-100 miejsc przy stołach wieloosobowych, otwarta nie tylko dla zwiedzających; lada kawiarni połączona wewnętrzną klatką schodową i windami z kuchnią na poziomie -1; w sezonie letnim lada zewnętrzna otwarta przy ścieżce w przestrzeni publicznej w parku
5. Księgarnia, kiosk muzealny – przestrzeń położona centralnie, ze strefami otwartą i zamkniętą; kiosk skomunikowany wewnętrzną klatką schodową z magazynem na poziomie -1; strefa kiosku pod kontrolą liniowych bramek magnetycznych
6. Szatnia – na ok. 370 wieszadeł, pozwala w dni „szczytowe" przyjąć jednocześnie okrycia ok. 650 osób; obsługiwana przez 1 lub 2 osoby, zależnie od natężenia ruchu
7. Sanitariaty – przestronne, dostosowane do obsługi dużych grup wycieczkowych
8. Pokój pierwszej pomocy – dojazd dla karetki od ul. Paderewskiego i placyku gospodarczego
9. Pokój dla matki z dzieckiem
10. Polana w lesie – miejsce wydarzeń plenerowych

A. Wejście główne dla gości – prowadzi do niego ścieżka przez park publiczny
B. Droga na wystawę stałą
C. Powrót z wystawy stałej windą
D. Droga do sali wystaw czasowych
E. Sezonowe łączenie z przestrzenią parku – wrota otwarte latem (zimą używa się małych drzwi)
F. Droga do Dworku
G. Wejście dla dużych grup na wydarzenia plenerowe na polanie za Muzeum
H. Kawiarnia letnia
I. Zieleń parkowa – wnętrze budynku łączy się z krajobrazem

Założenia:

1. Miejsce rekreacji, odpowiadające na założenia *destination museum*, dające wygodę.
2. Strefa odizolowana od pozostałych stref Muzeum, tak by przebywanie w niej było komfortowe.
3. Strefa połączona z parkiem, tworząca nastrój wnętrza domowego lub schroniska; brak monumentalności.
4. Strefa o sprawnej cyrkulacji i jednoczesnej obecności przestrzeni bardziej prywatnych, wyizolowanych.

Wskaźniki:

1. Powierzchnia strefy publicznej parteru: 900 m^2.
2. Wysokość: 3 m, a w strefie cyrkulacji okrężnej holu: 6 m.
3. Możliwość przebywania w strefie jednocześnie do 300 osób w zwykłym trybie zwiedzania.
4. Podczas wydarzeń okolicznościowych (np. bankietu) po usunięciu wyposażenia poziom może przyjąć do 1000 osób.

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

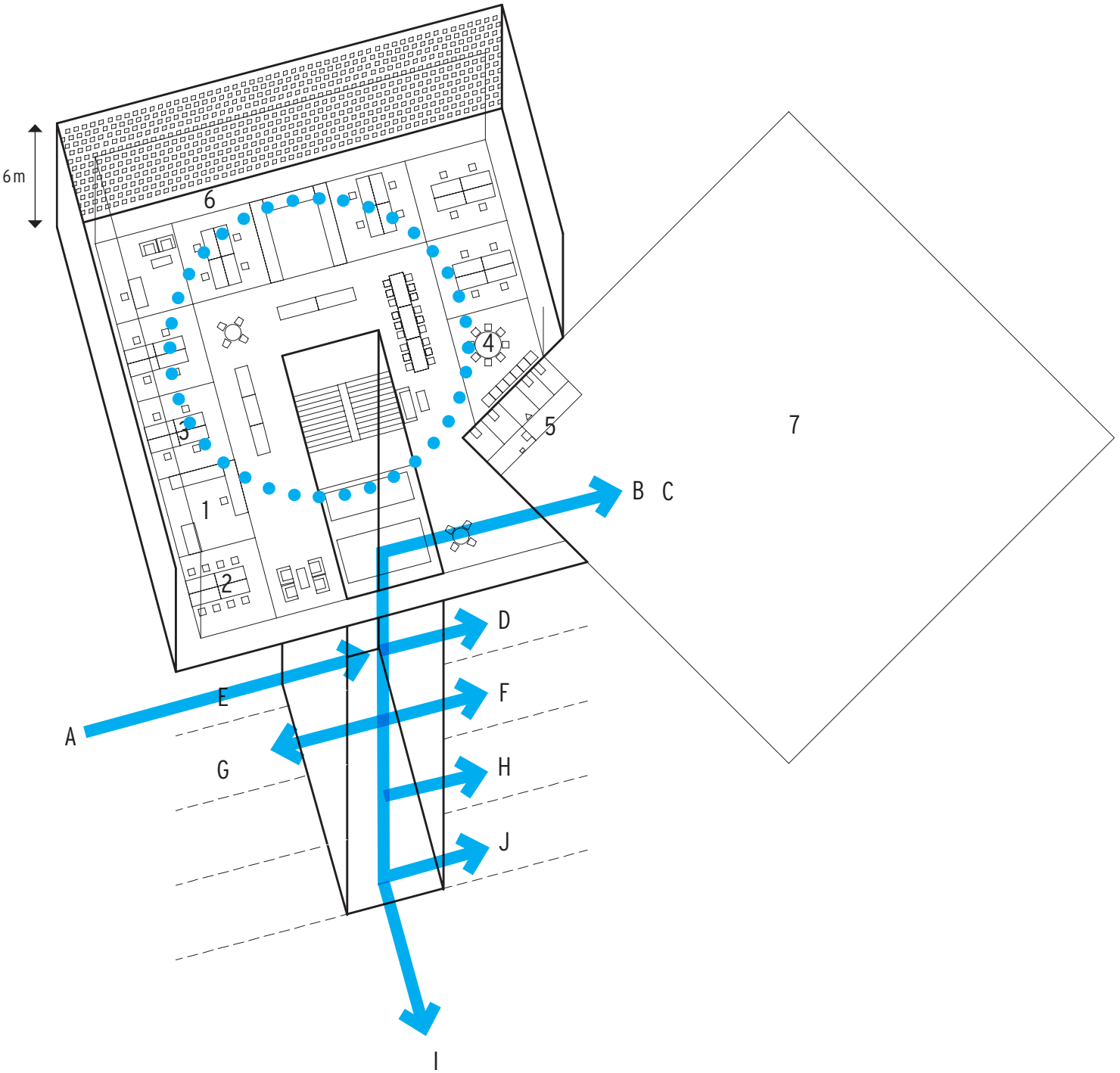

Lokalizacja strefy
poziom +1

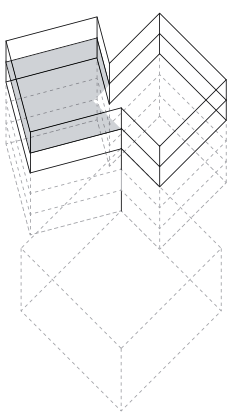

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

Strefa pracy

Założenia dla przestrzeni biurowych:

1. Przestrzenie oddzielone od pozostałych stref, dające komfort pracy.
2. Przestrzenie bardzo dobrze skomunikowane trzonem ze wszystkimi strefami Muzeum.
3. Otwarty rzut z możliwością dowolnych podziałów i aranżacji.
4. Przestrzeń dobrze oświetlona (dzięki przeszklonej ścianie zewnętrznej i świetlikowi).
5. Przestrzenie ukryte przed bezpośrednim kontaktem wzrokowym ze zwiedzającymi w parku – komfort pracy i niezakłócanie ścieżki narracyjnej.
6. Instalacje wentylacyjne i okablowanie prowadzone w strefie podłogi podniesionej, tak by pozostawić dowolność aranżacyjną.

Wskaźniki:

1. Powierzchnia przestrzeni otwartej do aranżacji: 455 m^2.
2. Miejsca pracy dla 40 pracowników.

Legenda:

Przestrzenie i elementy:

1. Recepcja
2. Pokój nauczycieli, przewodników i edukatorów
3. Pokoje pracy (przykładowa aranżacja)
4. Kuchenka i pokój socjalny
5. Sanitariaty
6. Balkon z zielenią wokół biur
7. Taras na dachu

A. Wejście dla pracowników – odrębne, niekolidujące z drogą zwiedzających
B. „Project room" na poziomie +1 – przestrzeń wielofunkcyjna, wykorzystywana m.in. jako rozszerzenie programu biur o strefę warsztatową, np. do przygotowywania wystaw
C. Strefa wielofunkcyjna na poziomie +1 – sala wystaw czasowych
D. Strefa publiczna na poziomie 0
E. Dok muzealny – miejsce przyjmowania dostaw
F. Strefa gospodarcza na poziomie -1
G. Warsztat przygotowania wystaw
H. Strefa zbiorów na poziomie -2
I. Strefa wystawy stałej (droga przewodników)
J. Strefa edukacyjna (droga edukatorów)

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

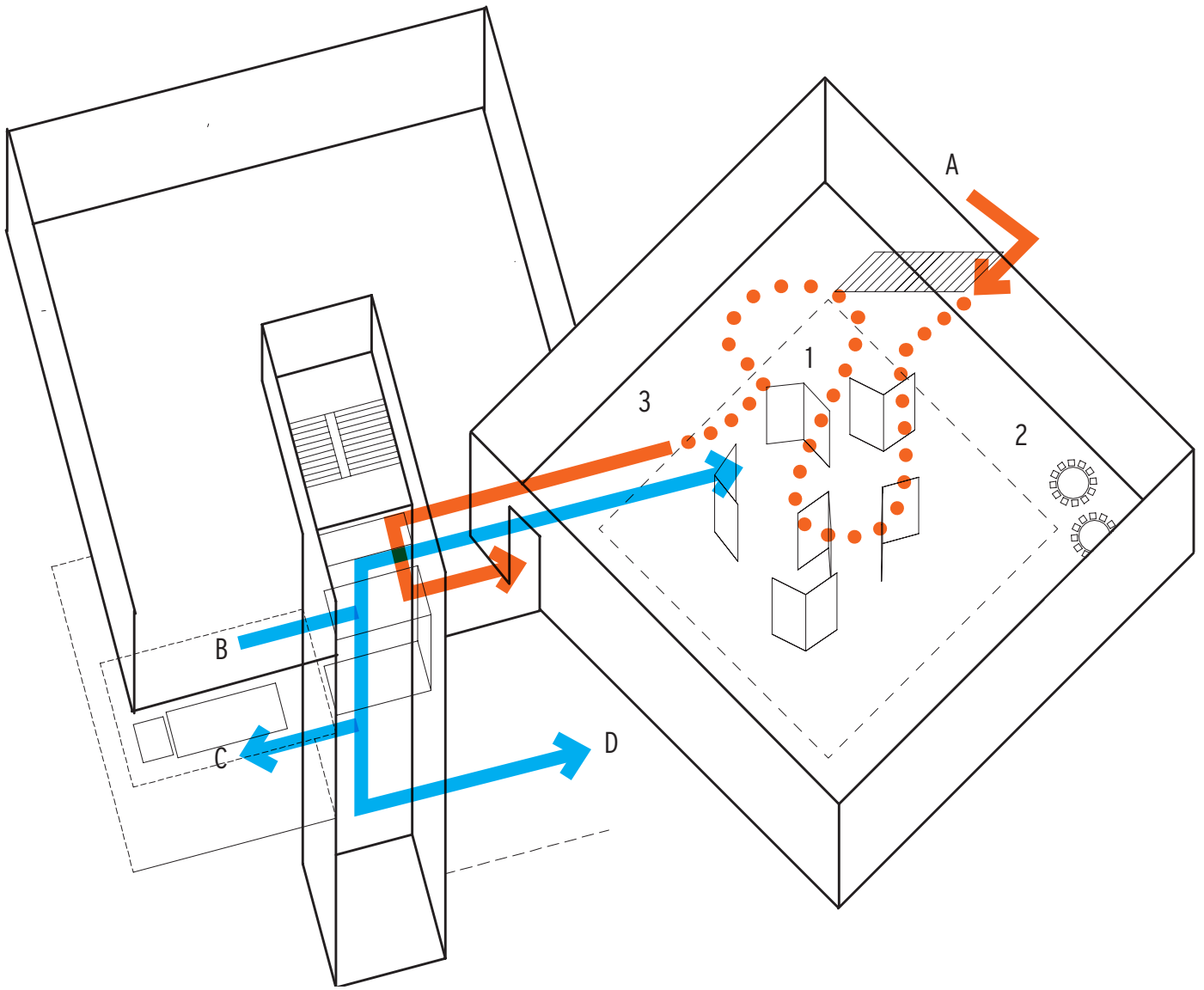

Lokalizacja strefy
poziom +1

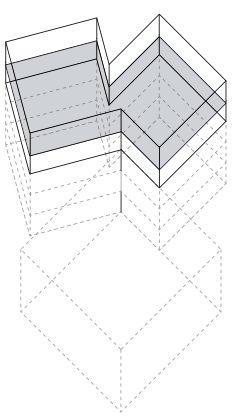

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

Strefa wielofunkcyjna

Założenia:

1. Przestrzeń otwarta o zmiennej aranżacji.
2. Miejsce organizacji wystaw czasowych, konferencji, pokazów, warsztatów.
3. Możliwość dzielenia przestrzeni na części dla równocześnie odbywających się mniejszych wydarzeń.
4. Możliwość wydzielenia strefy i jej udostępniania, np. dla programów miejskich, poza godzinami otwarcia Muzeum. Działa ona wtedy w odrębny sposób razem z szatnią i węzłem sanitarnym na poziomie publicznym 0.

Wskaźniki:

1. Powierzchnia całej strefy: 673 m^2, z czego sala wystaw czasowych: 213 m^2.
2. Wysokość: sala wystaw czasowych – 5 m, pozostała część strefy – 3 m.
3. Możliwość jednoczesnego przebywania na całym poziomie do 800 osób (ze względu na możliwości ewakuacyjne).
4. Możliwa użytkowo liczba przebywających przy założonej funkcji wystawowej: ok. 225 osób.

Legenda:

1. Sala wystaw czasowych – o płaskiej podłodze i ustawianych czasowo krzesłach, pełni też rolę sali konferencyjnej i projekcyjnej; otoczenie jej obustronnymi kuluarami pozwala na liniową aranżację drogi zwiedzania i organizację obsługi konferencji
2. Przestrzenie kuluarowe – miejsce na katering podczas konferencji w sali wystaw czasowych
3. Przestrzenie kuluarowe
4. Przestrzeń wielofunkcyjna – może służyć konferencjom towarzyszącym wystawom w sali wystaw czasowych; udostępniana dla programów realizowanych z miastem lub przez miasto
5. Przestrzeń wielofunkcyjna – miejsce przygotowywania wystaw, „project room"

A. Obustronne wejście do sali wystaw czasowych z poziomu publicznego
B. Dok muzealny (bezkolizyjna dostawa na wystawę czasową)
C. Warsztat obiektów wystawowych
D. Strefa zbiorów (droga eksponatów z magazynu na wystawę czasową)

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

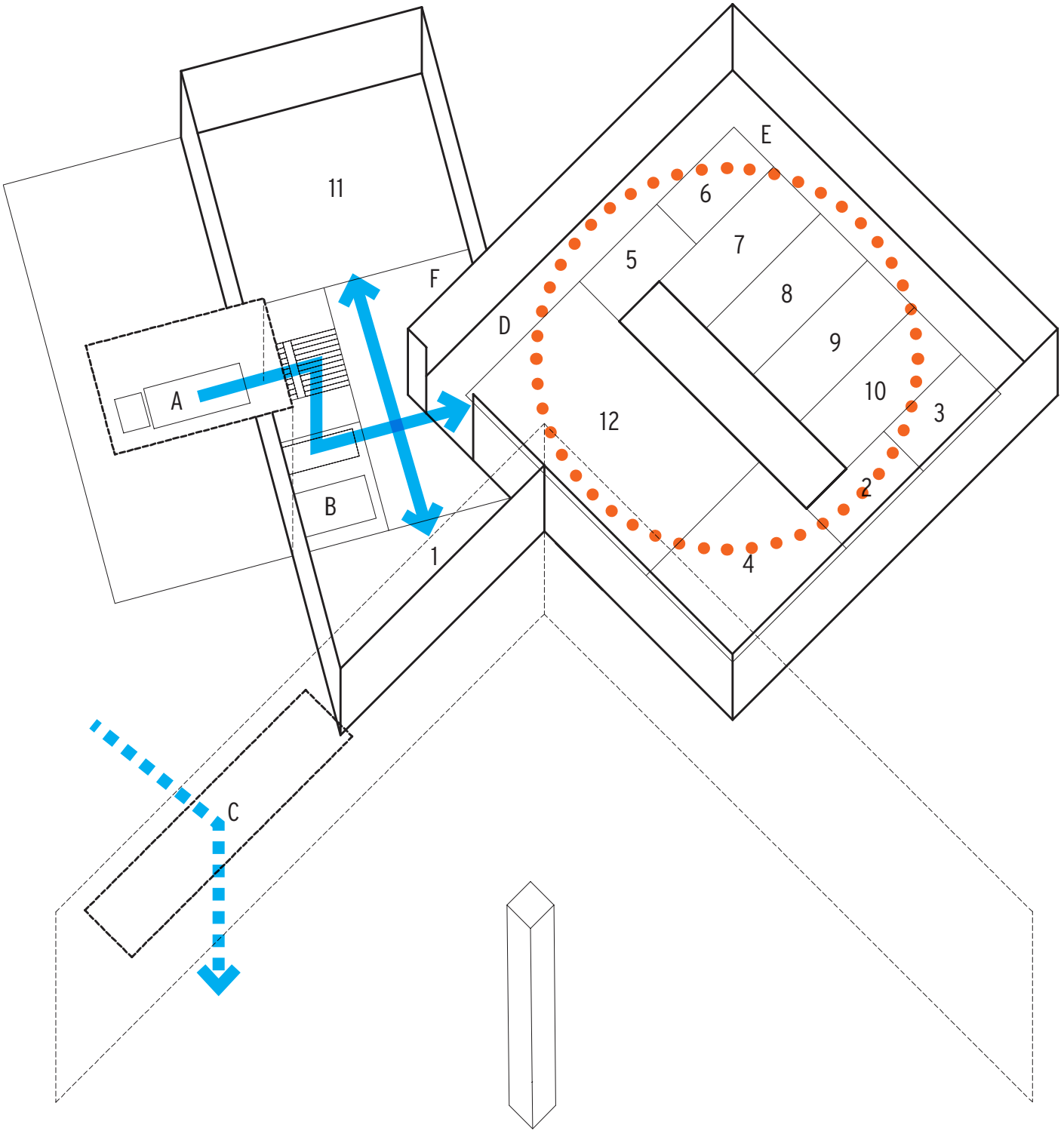

Lokalizacja strefy
poziom -2

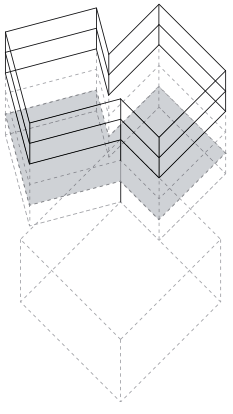

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

Strefa zbiorów

Legenda:

Przestrzenie i elementy:

1. Pokój przyjęć zbiorów
2. Pokój opracowania
3. Stanowisko inwentaryzacji
4. Studio fotograficzne

Magazyny – wg materiału i sposobu przechowywania (wyposażone w biurko, skrzynie pożarowe, miejsce na wózek):

5. Obrazy
6. Fotografie
7. Archiwa
8. Tkaniny
9. Metal / broń
10. Elementy drewniane
11. Elementy scenograficzne
12. Duże elementy (wagon, samochód, działa itp.)

Ścieżka dostawy:

A. Dok – odbiór wstępny przy udziale właściwej osoby przyjmującej; miejsce na wózki do przewożenia zbiorów
B. Winda towarowa o wymiarach 5,7 x 2,7 x 4 m (to maksymalny wymiar elementów transportowanych tą drogą)
C. Otwór (o wymiarach 18 x 4 m) w stropie hali – droga dla dużych elementów
D. Komunikacja poprowadzona okrężnie – daje możliwość zwiedzania zbiorów
E. Izolacja magazynów od ściany zewnętrznej (potencjalnego zagrożenia wilgocią)
F. Miejsce na wózki do przewożenia zbiorów

Charakterystyka gromadzonych zbiorów:

1. Gromadzenie zbiorów na potrzeby wystaw.
2. Zbiory narracyjne, a więc niezwykle urozmaicone, by móc nimi zilustrować przekaz.
3. Zbiory scenograficzne, w tym duże elementy, np. wagony kolejowe, samochody.
4. Elementy z innych i dawnych wystaw lub nieoryginalne (np. kopie). Nabiorą one znaczenia jako zabytki muzealnictwa.
5. Elementy oryginalne z terenu Dworku. Zniszczone elementy historyczne, które będą musiały podlegać wymianie, będą konserwowane i przechowywane jako wzór dla odtwarzania w przyszłości. Z upływem czasu ich wartość historyczna, dokumentująca rzemiosło początku XX w., będzie coraz większa.

Założenia dla strefy:

1. Wszystkie magazyny o właściwych warunkach klimatycznych, położone bezpośrednio przy trzonie instalacyjnym.
2. Odizolowanie magazynu zbiorów od ściany zewnętrznej przestrzenią komunikacji w celu dodatkowej ochrony.
3. Strefa wydzielona, cała kondygnacja z ograniczonym dostępem.
4. Schemat organizacji obejmujący poszczególne etapy: przyjmowanie obiektów, rozpakowywanie, inwentaryzacja, podział na czyste i brudne, ew. konserwacja, opracowanie, wysyłka.
5. Możliwość zwiedzania magazynu zbiorów z przewodnikiem dzięki obwiedniowo poprowadzonej komunikacji i bezpośredniemu skomunikowaniu z wystawą stałą.
6. Możliwość wykorzystania strefy dla zajęć edukacyjnych (konieczne łatwe skomunikowanie).

Wskaźniki:

1. Powierzchnia ścisłego magazynu zbiorów: 295 m^2, magazynu starych wystaw: 132 m^2.
2. Wysokość 4 m umożliwia magazynowanie na regałach wysokich oraz przechowywanie elementów wielkogabarytowych.

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

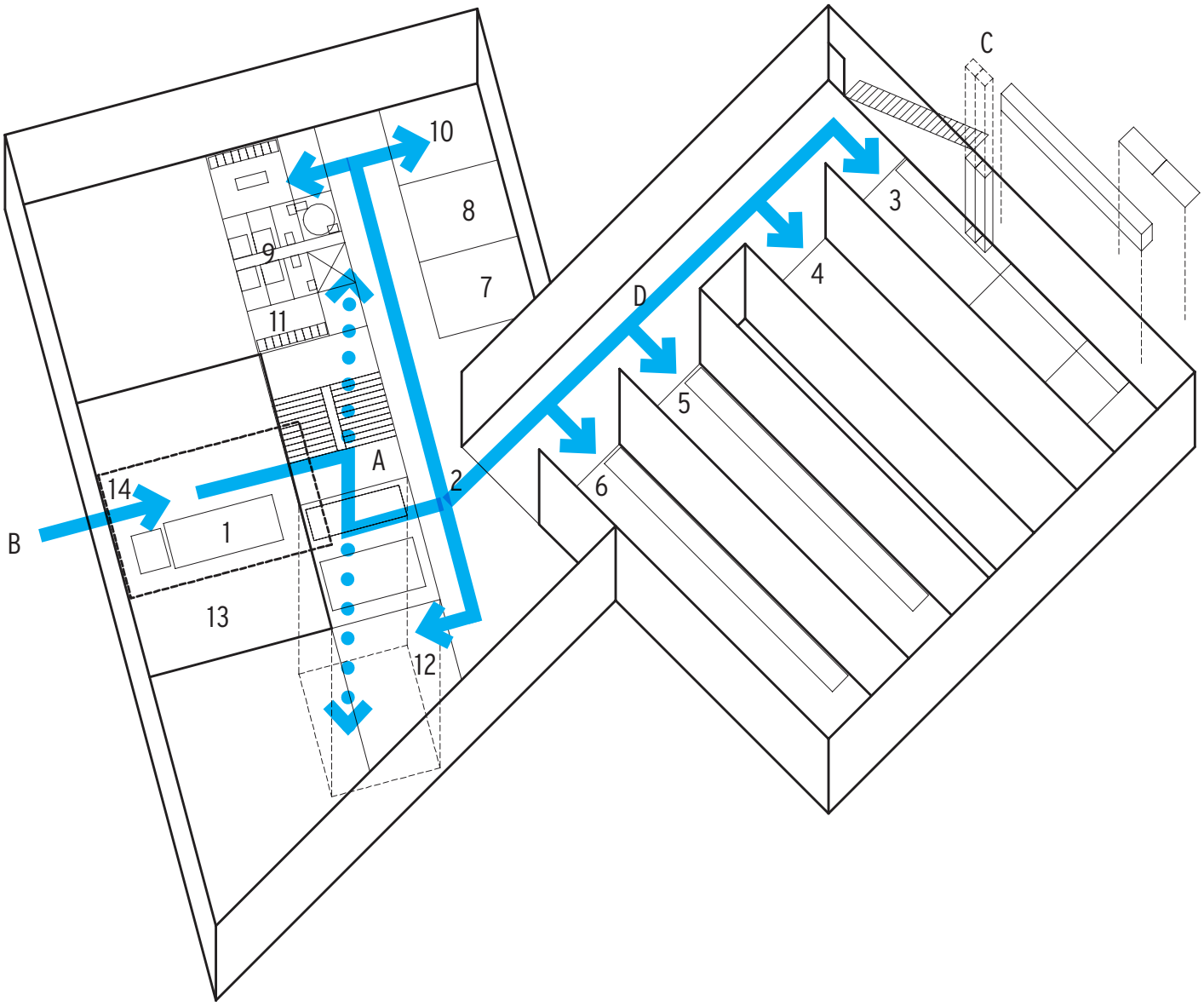

Lokalizacja strefy
poziom -1

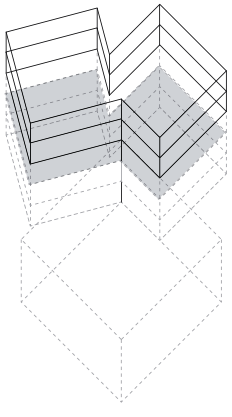

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

Strefa gospodarcza

Założenia dla strefy:

1. Niewidoczna i ukryta przed zwiedzającymi.
2. Zapewniająca sprawną obsługę poziomu publicznego.
3. Dowolność podziałów wewnętrznych magazynów.

Wskaźniki:

1. Powierzchnia strefy: 731 m^2.
2. Wysokość: 4m – pozwala na składowanie wielopoziomowe na regałach paletowych.

Legenda:

1. Dok muzealny
2. Korytarz gospodarczy – przewożenie eksponatów wózkami ręcznymi i wózkami widłowymi
3. Kuchnia z magazynami
4. Magazyn kiosku - przechowywanie nakładów wydawniczych
5. Magazyn mebli (meble zmiennej aranżacji poziomu publicznego, meble ogrodowe, podesty do kształtowania spadku widowni w strefie edukacyjnej)
6. Magazyn wyposażenia
7. Pokój administratora i BMS
8. Pokój ochrony
9. Sanitariaty personelu
10. Pomieszczenie socjalne
11. Szatnie pracowników
12. Pokój porządkowy
13. Warsztat
14. Portiernia

A. Droga dostaw: dok, winda towarowa, korytarz gospodarczy
B. Wejście dla pracowników i obsługi technicznej
C. Windy kuchenne i schody obsługi
D. Miejsce postoju wózków transportowych

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

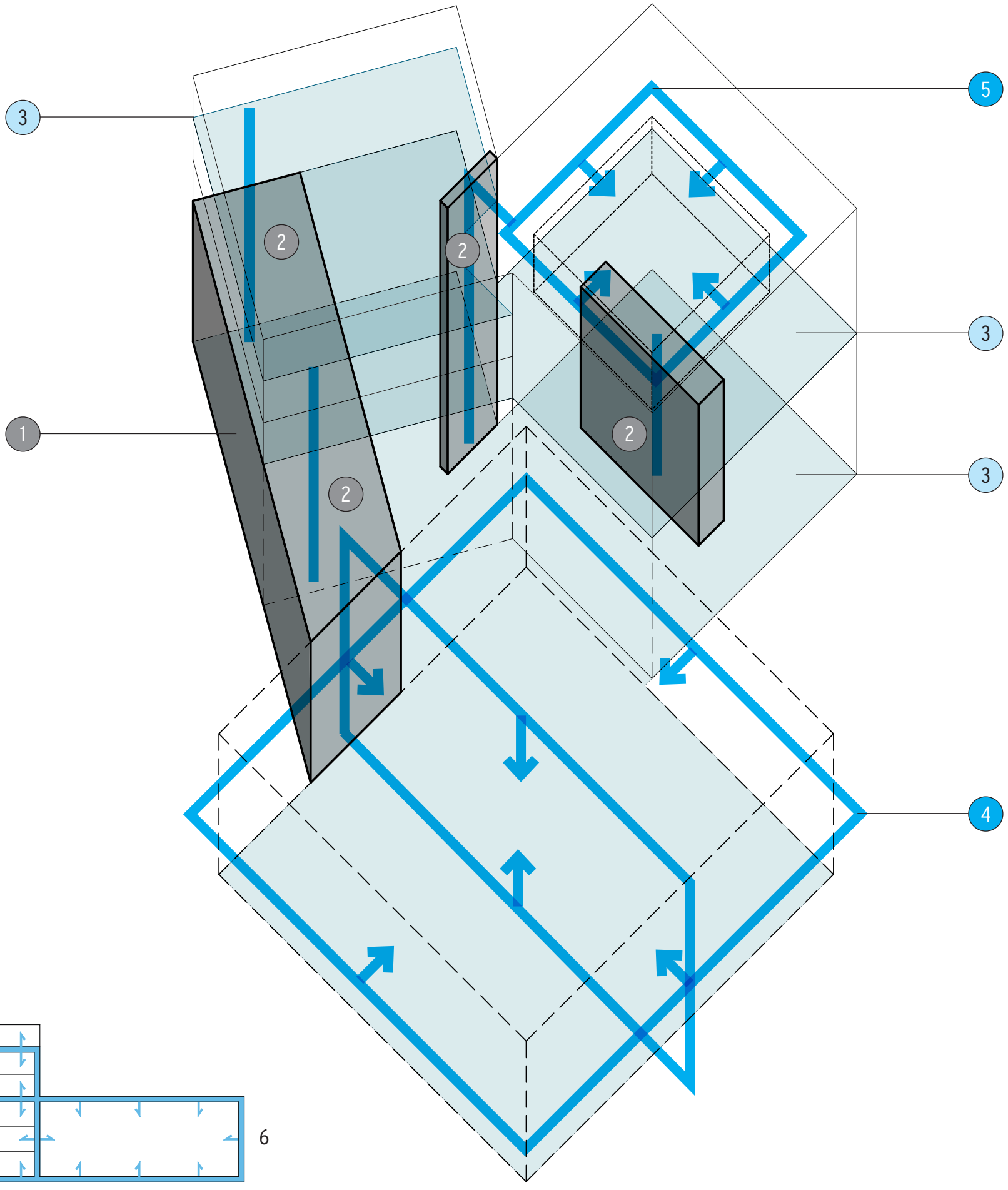

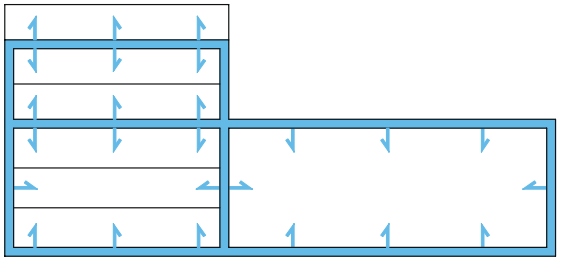

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

Strefa technologiczna

Wskaźniki:

1. Powierzchnia głównej strefy technologicznej: ok. 520 m^2.
2. Wysokość całej strefy: 13 m. Wysokość poziomów w zależności od projektów technologicznych.

Legenda:

1. Główna przestrzeń technologiczna o podziałach zależnych od wprowadzanej technologii; położenie zapewniające najbliższy dostęp do największej kubatury – hali wystawy stałej; strefa odizolowana od pozostałych części budynku; izolacja akustyczna i antywibracyjna
2. Piony (szachty) instalacyjne
3. Strefy rozprowadzania poziomów instalacyjnych w przestrzeni podłóg podniesionych
4. Obwiedniowo poprowadzone instalacje wokół hali wystawy stałej
5. Obwiedniowo poprowadzone instalacje wokół sali wystaw czasowych
6. Schemat obsługi instalacyjnej na przekroju

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

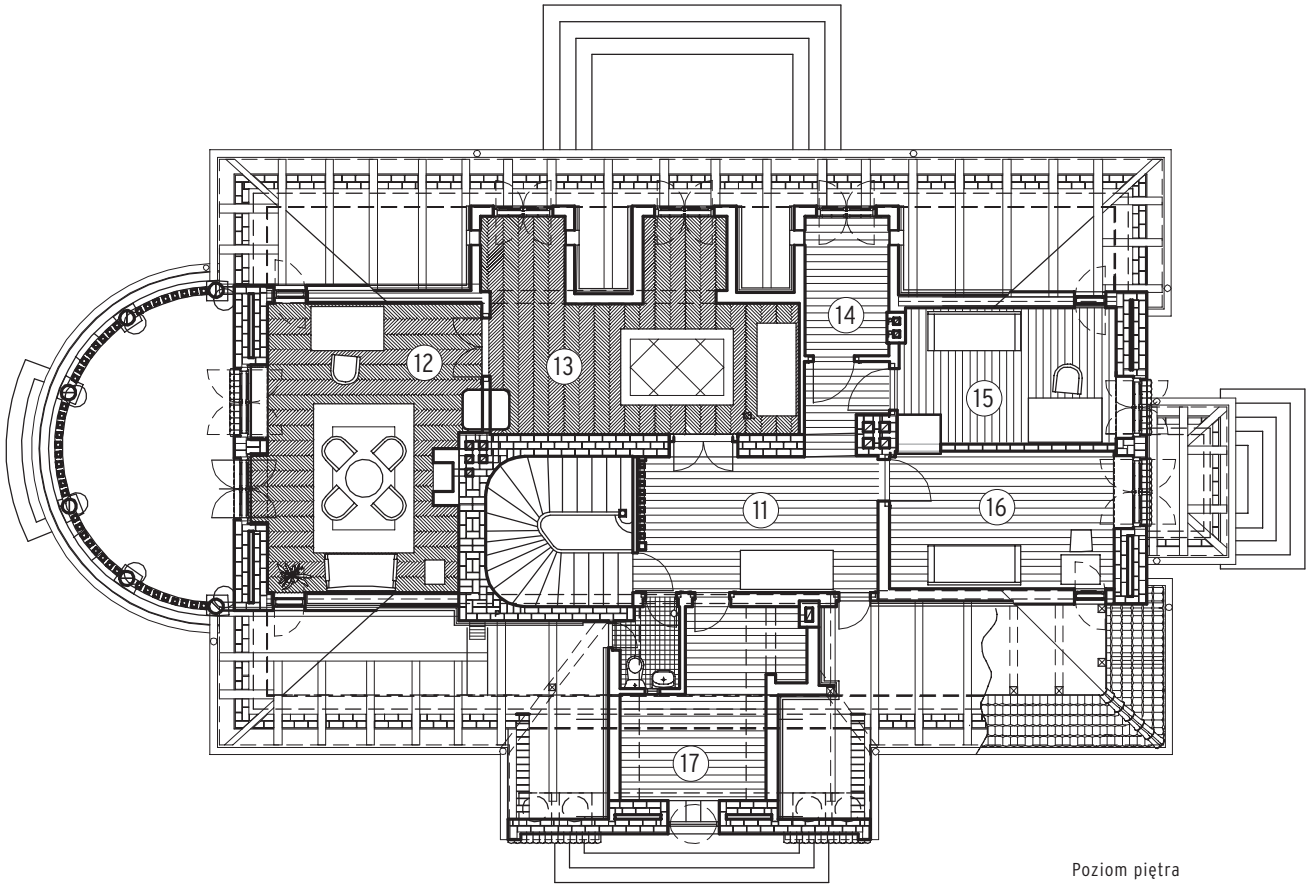

Poziom piętra

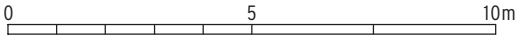

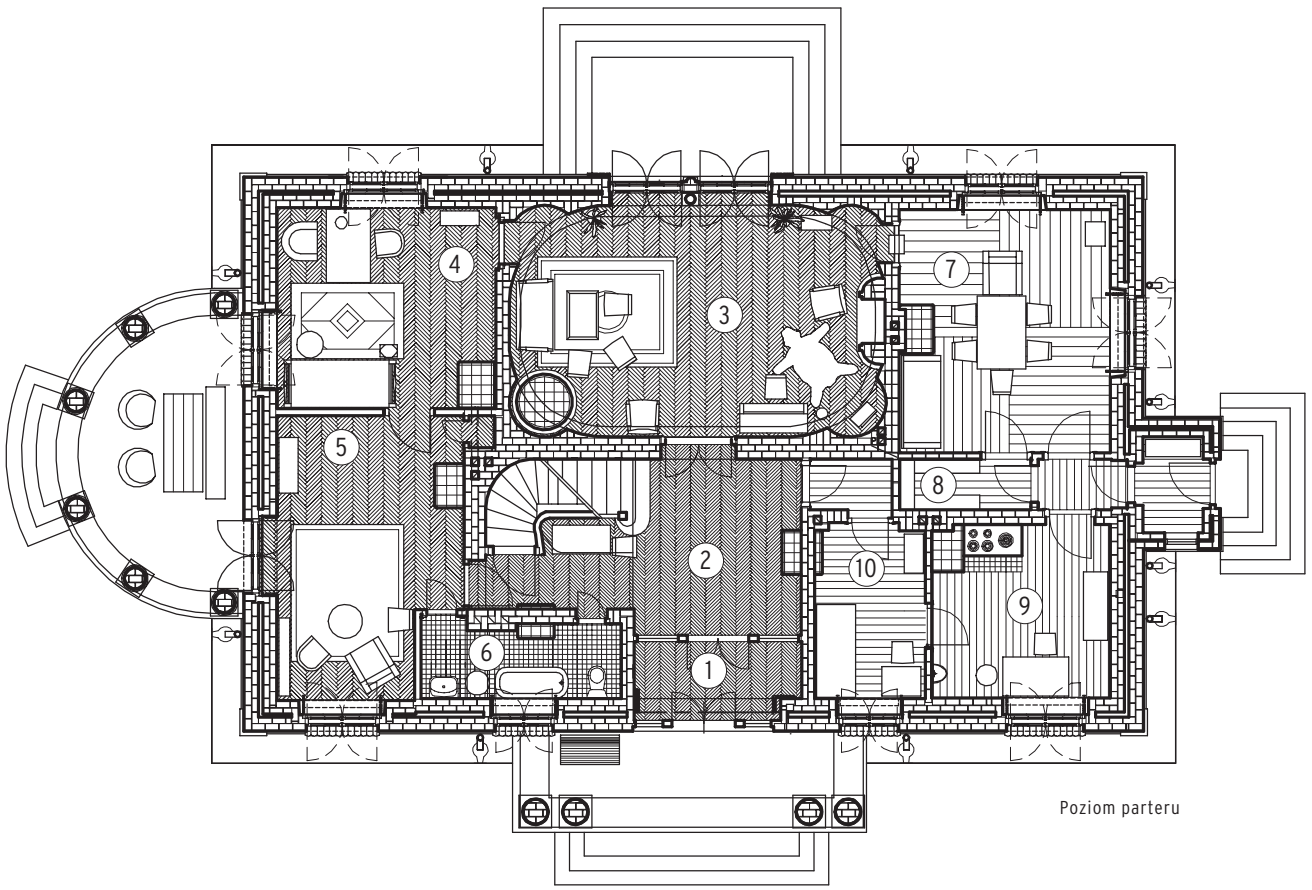

Poziom parteru

Droga zwiedzania – warianty

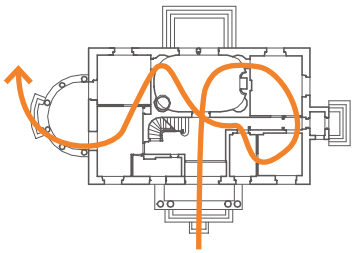

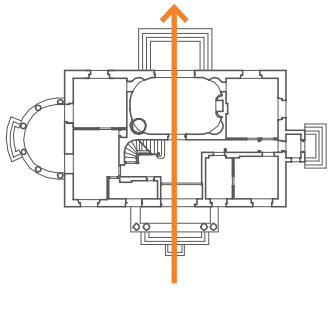

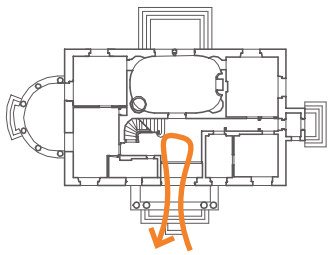

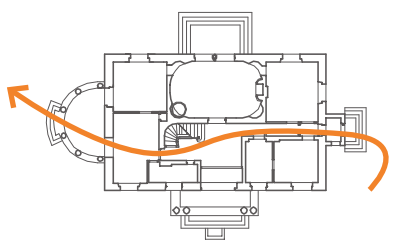

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

Dworek „Milusin"

Budynek murowany, wpisany w 1988 r. do rejestru zabytków.
Odzyskany i odrestaurowany w latach 2000-2004 przez Fundację Rodziny Józefa Piłsudskiego.
Powierzchnia użytkowa: ok. 300 m^2.

Założenia funkcjonalne:

1. **Parter:** wnętrza z odtworzonym wyposażeniem, udostępniane zwiedzającym w grupach do 25 osób z przewodnikiem (uwarunkowanie ewakuacyjne i ochrony przeciwpożarowej).
2. **Piętro:** wnętrza z odtworzonym wyposażeniem, udostępniane badaczom i gościom specjalnym (brak możliwości ewakuacji większej liczby osób).
3. **Piwnica:** wnętrza z odtworzonym wyposażeniem, udostępniane badaczom (brak możliwości ewakuacji większej liczby osób, zbyt mała wysokość pomieszczeń).
4. Kilka możliwych ścieżek zwiedzania. Wybór zależny od uwarunkowań organizacyjnych i założonego sposobu ochrony oryginalnych elementów.

fot. archiwalna: Czesław Olszewski

fot. archiwalna ze zbiorów rodzinnych Jadwigi Jaraczewskiej

Legenda:

Parter:
1. Ganek
2. Hol
3. Salon
4. Gabinet
5. Biblioteka
6. Łazienka
7. Jadalnia
8. Spiżarnia
9. Kuchnia
10. Służbówka

Piętro:
11. Hol
12. Salonik
13. Sypialnia
14. Schowek
15. Sypialnia córki Jadwigi
16. Sypialnia córki Wandy
17. Pokój adiutanta

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

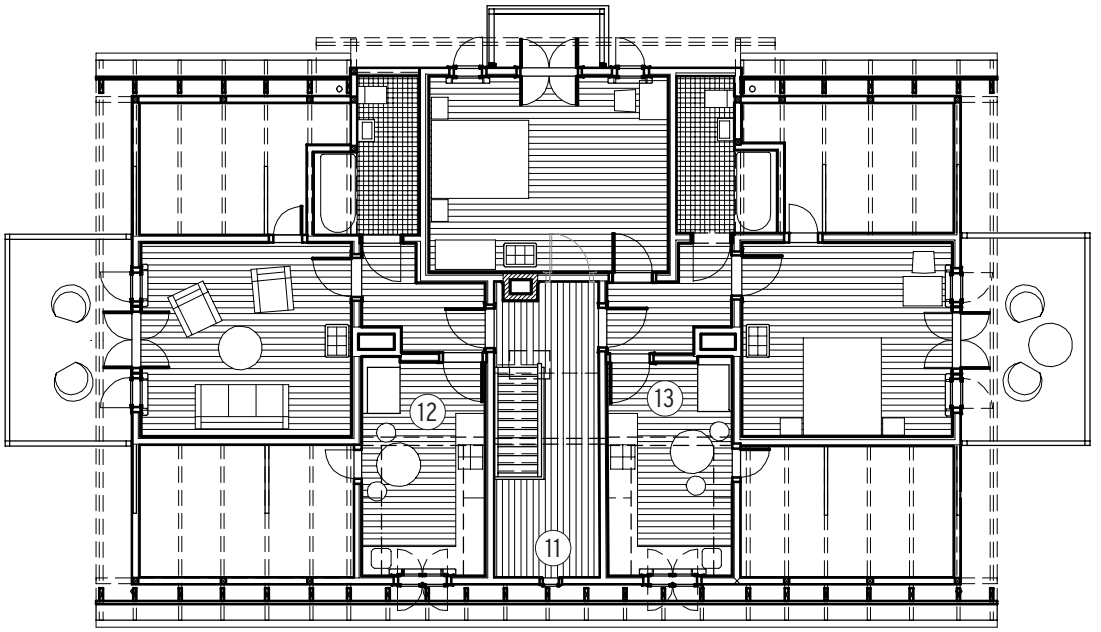

Poziom piętra

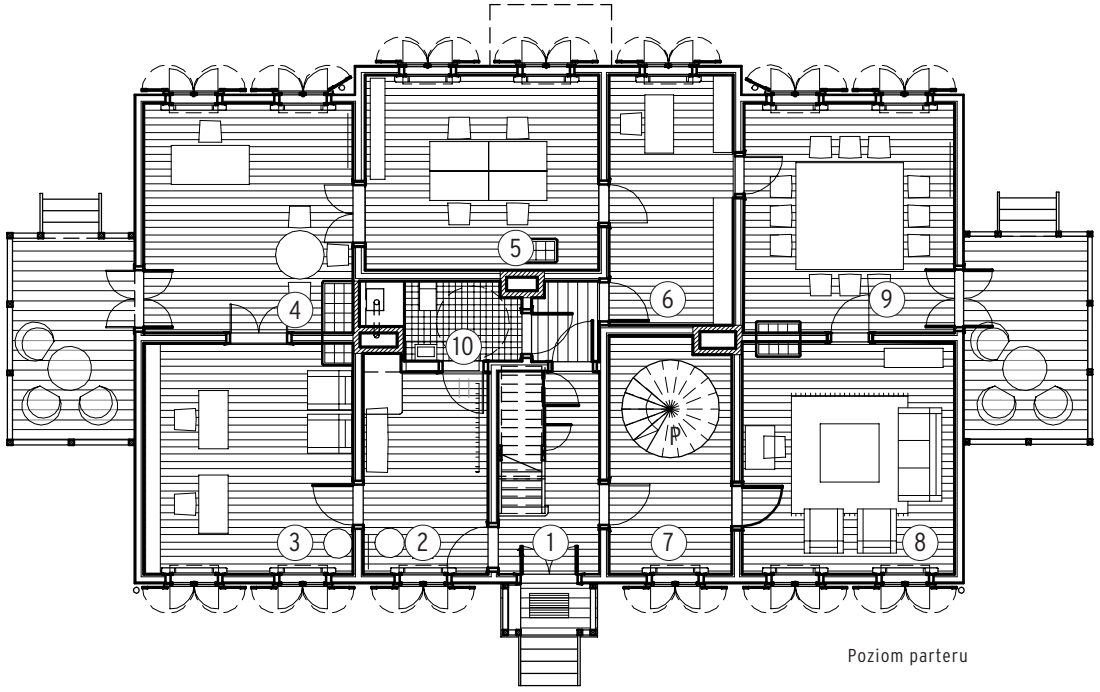

Poziom parteru

0 5 10m

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

„Drewniak"

Budynek drewniany, wpisany do rejestru zabytków jako element zespołu willowego.
Odzyskany wraz z terenem w 2006 r. przez Fundację Rodziny Józefa Piłsudskiego.
Powierzchnia użytkowa: ok. 235 m^2.

Założenia funkcjonalne:

1. **Parter:** odtworzenie wnętrz w podstawowej warstwie architektonicznej na podstawie badań, z przeznaczeniem dla Fundacji jako wyraz kontynuacji obecności rodziny na oryginalnym terenie.
2. **Piętro:** odtworzenie wnętrz w podstawowej warstwie architektonicznej na podstawie badań, z przeznaczeniem na pokoje dla specjalnych gości Muzeum.
3. **Ewentualna piwnica** – przestrzeń magazynowa i techniczna.
4. Budynek będzie udostępniany badaczom i na wyjątkowe okazje.

fot. archiwalna ze zbiorów rodzinnych Jadwigi Jaraczewskiej

Legenda:

Parter:

1. Hol
2. Pokój socjalny
3. Sekretariat
4. Gabinet
5. Pokój biurowy
6. Pokój biurowy
7. Przedsionek
8. Salonik
9. Sala spotkań
10. Toaleta

P. Schody do ewentualnej przestrzeni magazynowo-technicznej w piwnicy

Piętro:

11. Hol
12. Mieszkanie gościnne
13. Mieszkanie gościnne

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

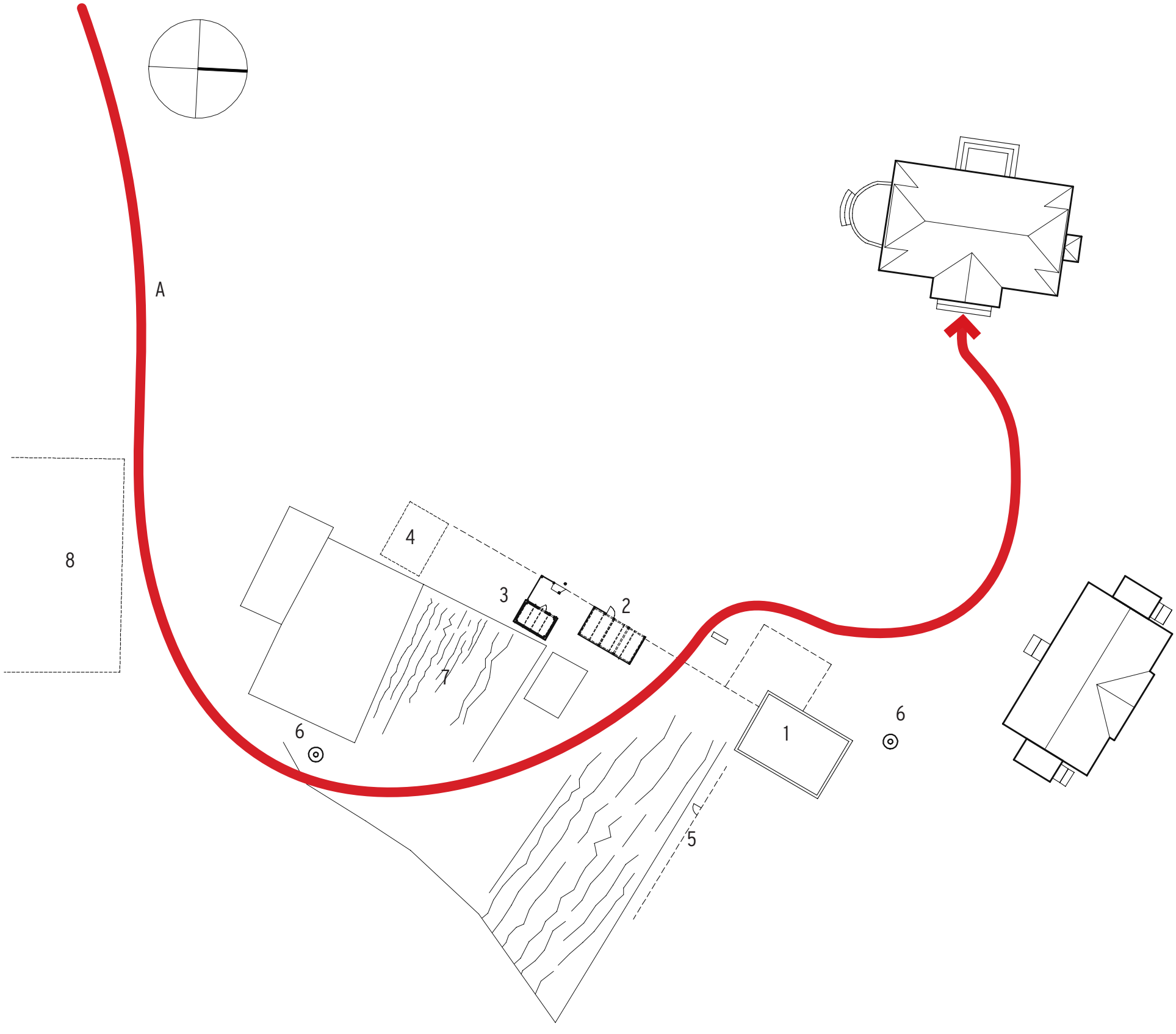

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

Zabudowania gospodarcze

Elementem historycznie związanym z „Drewniakiem" jest zespół zabudowań gospodarczych z warzywnikiem i kolonią jedwabników na morwach. Konserwacja i częściowa rekonstrukcja tych elementów, stanowiących zaplecze gospodarcze domu, ma służyć stworzeniu ekspozycji etnograficznej, dokumentującej funkcjonowanie gospodarstwa domowego z początku XX w. Obiekty będą udostępniane zwiedzającym i na potrzeby warsztatów edukacyjnych.

Legenda:

1. Stróżówka – zachowany obrys fundamentu; brak ikonografii; fundament do konserwacji
2. Szopa gospodarcza – zachowana, do rekonstrukcji; wyposażenie na podstawie programu etnograficznego
3. Komórka murowana – zachowana, do rekonstrukcji; wyposażenie na podstawie programu etnograficznego
4. Szopa drewniana – niezachowana, w późniejszym obiekcie wykorzystane wcześniejsze elementy konstrukcyjne; brak ikonografii; obrys do wyznaczenia w terenie
5. Linia płotu – do odtworzenia na podstawie ikonografii
6. Studnie – do odtworzenia na podstawie ikonografii i badań
7. Warzywnik – rekonstrukcja na podstawie badań i programu ekspozycji etnograficznej
8. Kolonia jedwabników na morwach – rekonstrukcja na podstawie badań i programu ekspozycji etnograficznej

A. Ścieżka zwiedzania – wytyczenie przykładowe z wykorzystaniem przebiegu ścieżek oryginalnych

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

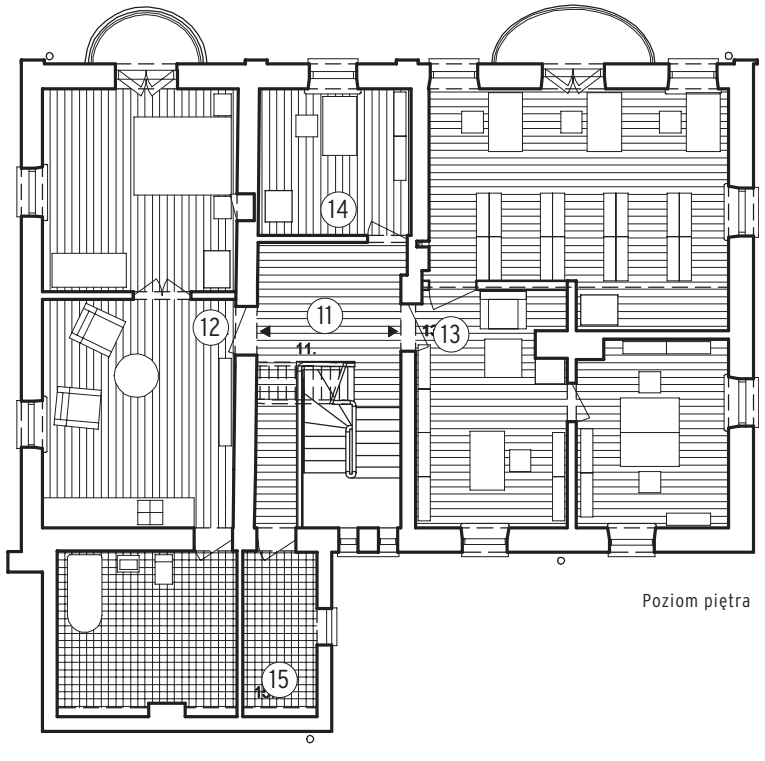

Poziom piętra

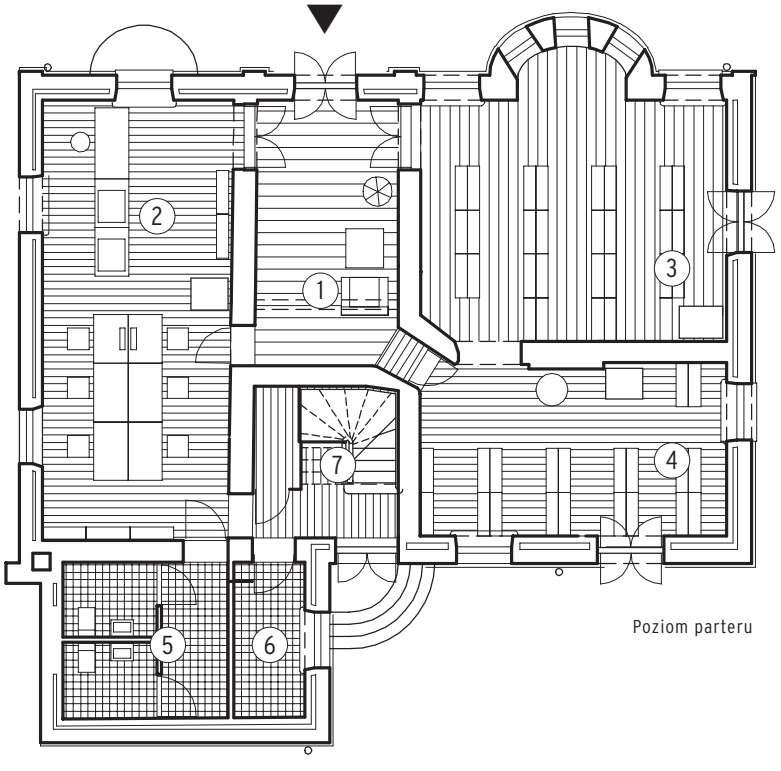

Poziom parteru

0 5 10m

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

„Willa Bzów"

Budynek murowany, piętrowy, częściowo podpiwniczony, ze strychem.
Wydzierżawiony od Gminy przez Fundację Rodziny Józefa Piłsudskiego
i poddzierżawiony Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku.
Powierzchnia użytkowa: ok. 300 m^2.

Założenia funkcjonalne:

1. **Parter:** czytelnia biblioteczna – zalążek przyszłego Instytutu. Po przeniesieniu Instytutu do nowego budynku obiekt pozostanie publicznie dostępny.
2. **Piętro:** pokoje pracy i lokal mieszkalny dla gości Muzeum, z oddzielnym wejściem od parku.

Legenda:

Parter:
1. Hol
2. Czytelnia
3. Księgozbiór
4. Księgozbiór
5. Sanitariaty
6. Pomieszczenie techniczne
7. Schody na piętro

Piętro:
11. Hol
12. Mieszkanie gościnne
13. Pokoje pracy
14. Pokój opracowań
15. Pomieszczenie techniczne

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

Rysunki rzutów Muzeum

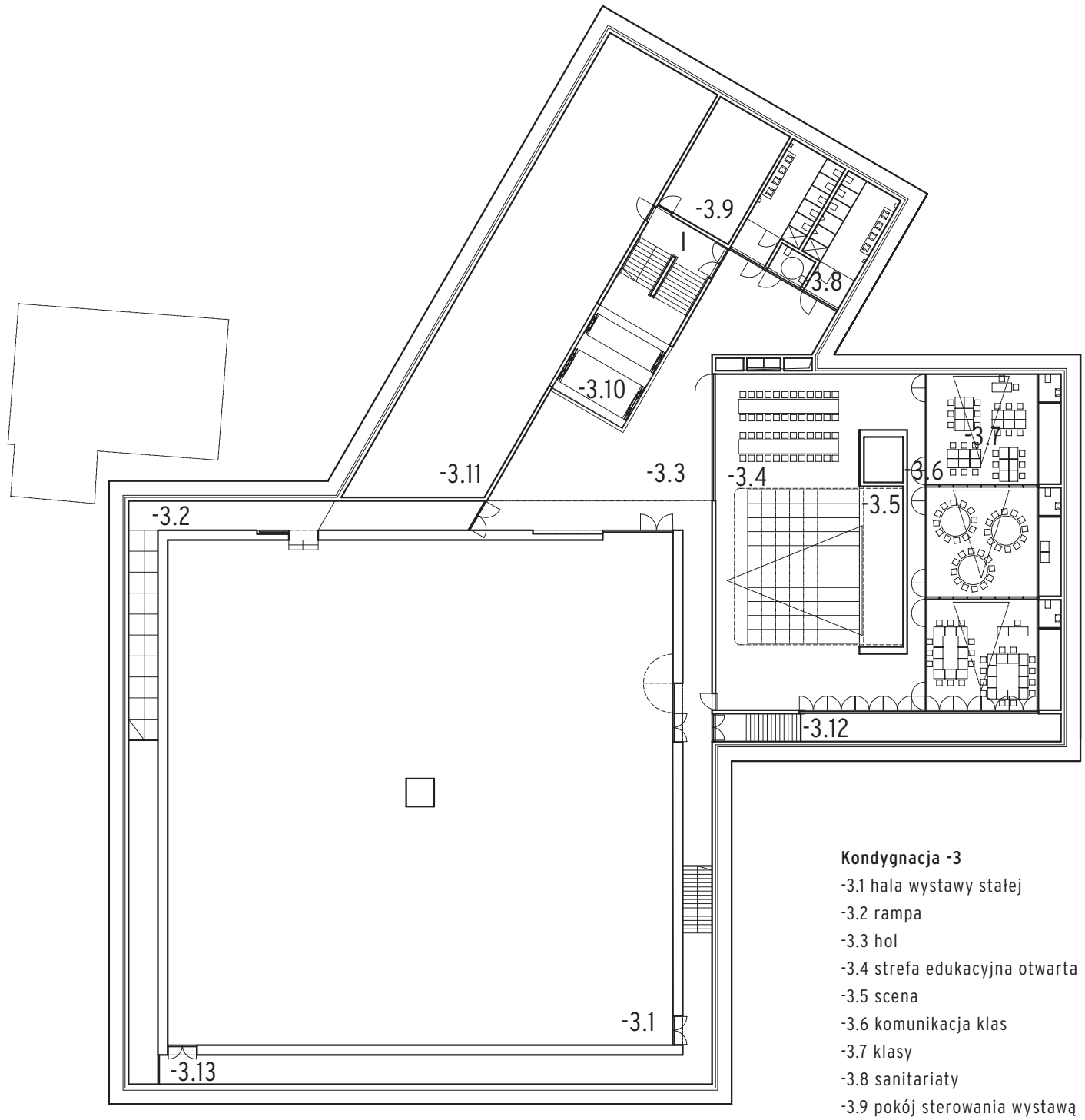

Kondygnacja -3

-3.1 hala wystawy stałej
-3.2 rampa
-3.3 hol
-3.4 strefa edukacyjna otwarta
-3.5 scena
-3.6 komunikacja klas
-3.7 klasy
-3.8 sanitariaty
-3.9 pokój sterowania wystawą
-3.10 schody i szyb windowy
-3.11 strefa technologiczna
-3.12 schody II do kond. -1
-3.13 schody III do do kond. 0

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

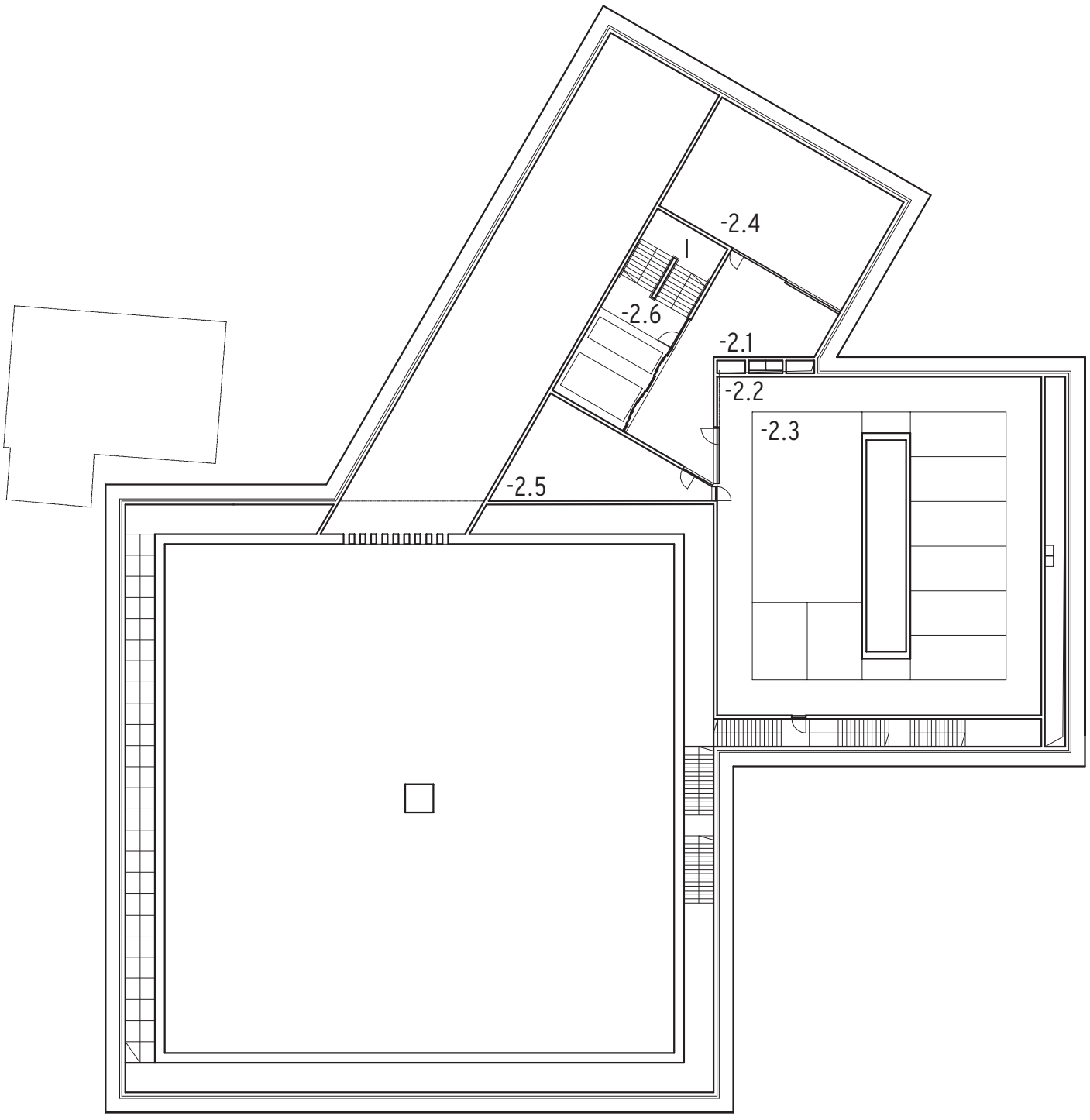

Kondygnacja -2

-2.1 hol windy
-2.2 korytarz
-2.3 magazyn zbiorów muzealnych
-2.4 magazyn starych wystaw
-2.5 pokój przyjęć zbiorów
-2.6 schody

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

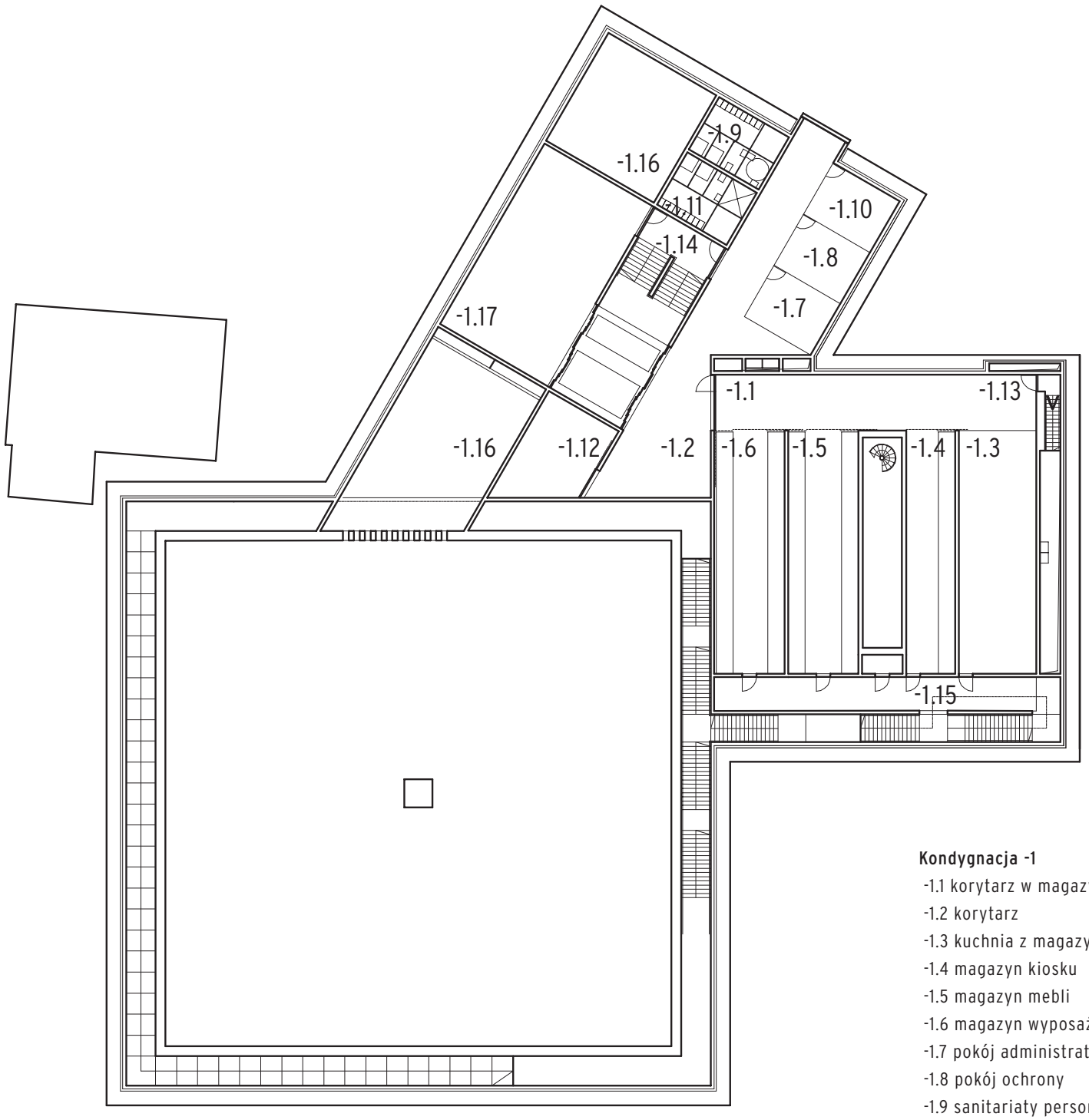

Kondygnacja -1

-1.1 korytarz w magazynie
-1.2 korytarz
-1.3 kuchnia z magazynami
-1.4 magazyn kiosku
-1.5 magazyn mebli
-1.6 magazyn wyposażenia
-1.7 pokój administratora i BMS
-1.8 pokój ochrony
-1.9 sanitariaty personelu
-1.10 pomieszczenie socjalne
-1.11 szatnia pracowników
-1.12 pokój porządkowy
-1.13 schody z kuchni
-1.14 schody w budynku zapleczowym
-1.15 schody ewakuacyjne II
-1.16 strefa technologiczna (dodatkowa kondygnacja)
-1.17 warsztat

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

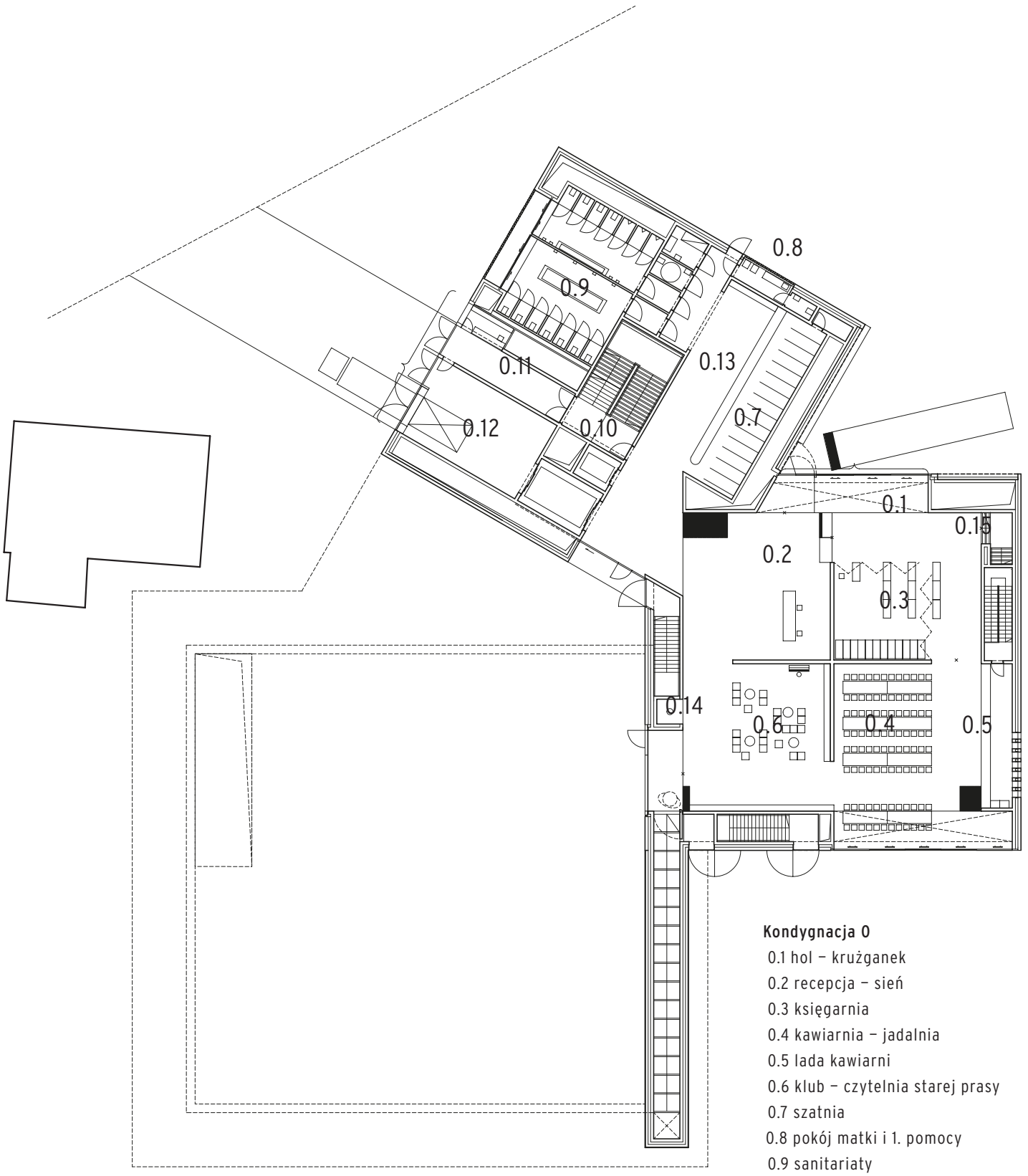

Kondygnacja 0

0.1 hol – krużganek
0.2 recepcja – sień
0.3 księgarnia
0.4 kawiarnia – jadalnia
0.5 lada kawiarni
0.6 klub – czytelnia starej prasy
0.7 szatnia
0.8 pokój matki i 1. pomocy
0.9 sanitariaty
0.10 schody w budynku zapleczowym
0.11 portiernia
0.12 dok muzealny
0.13 hol szatni
0.14 schody 1
0.15 schody 2

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

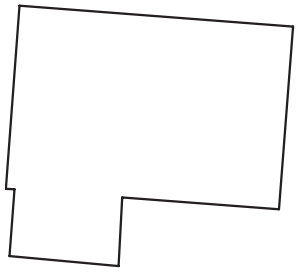

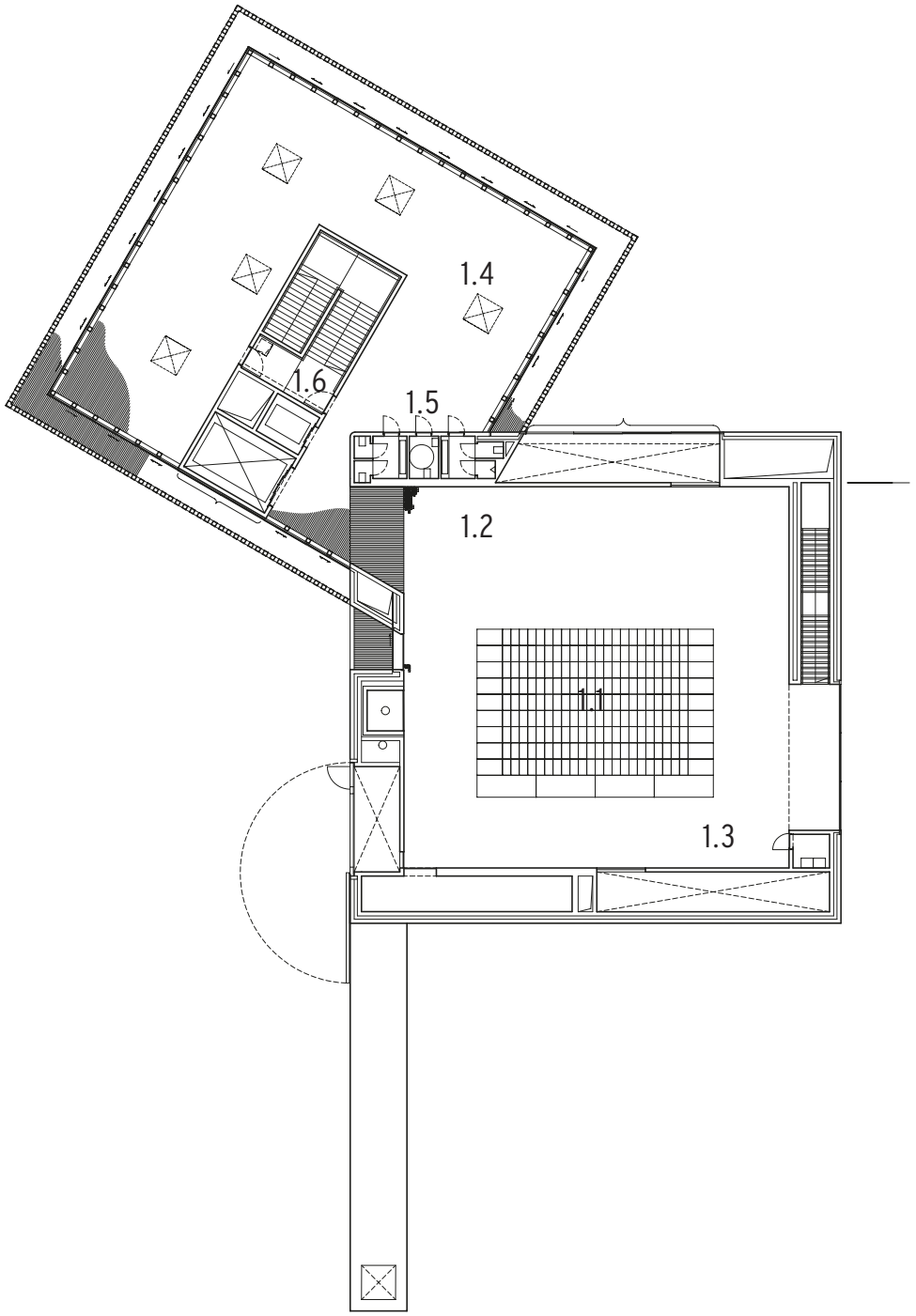

Kondygnacja +1

1.1 sala wystaw czasowych
1.2 kuluary 1
1.3 kuluary 2
1.4 biura
1.5 wc
1.6 schody

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

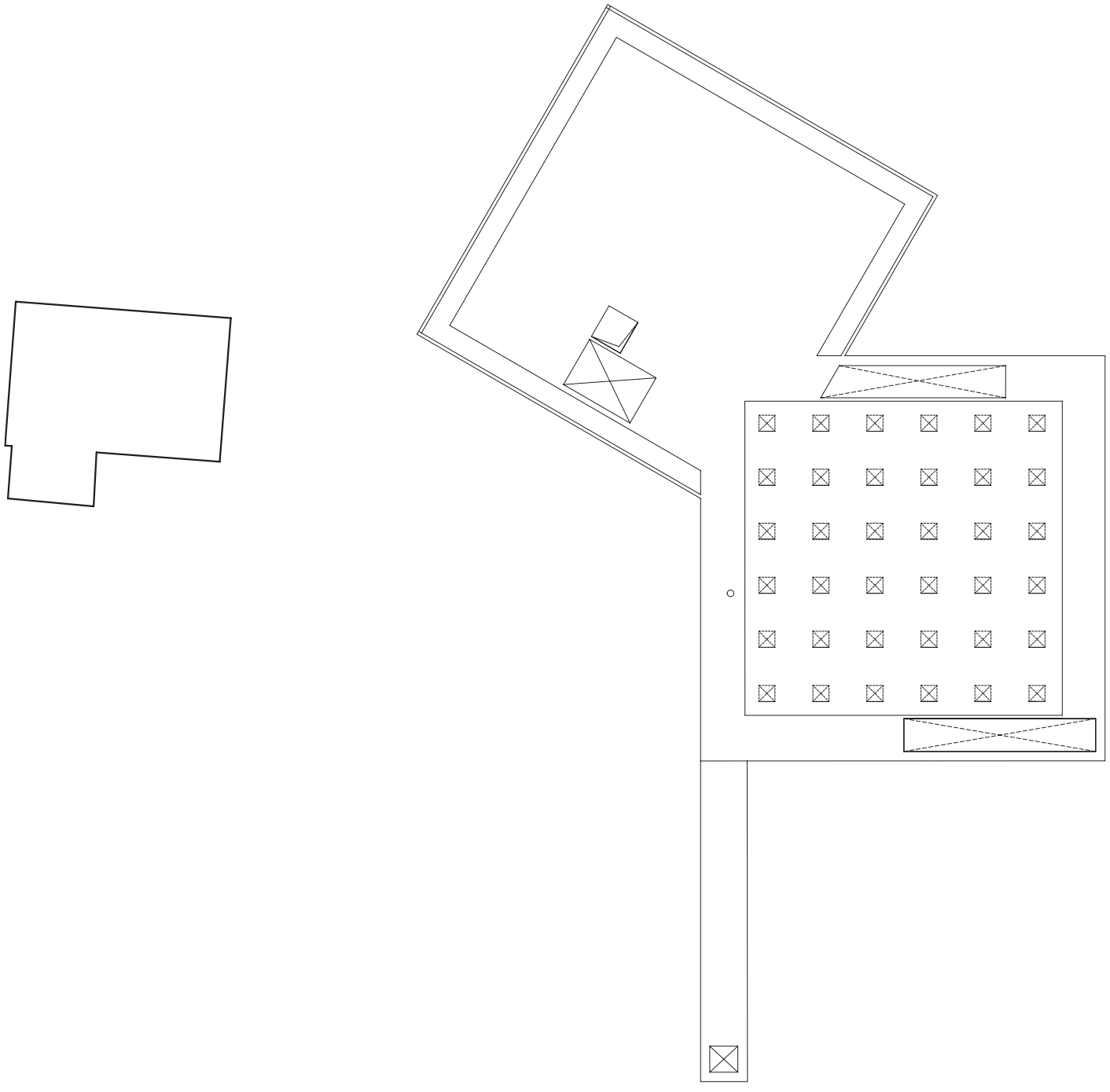

Kondygnacja +2
Rzut dachu

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

Zestawienie powierzchni Muzeum

		Pu	Pg	Pr	Pn
Kondygnacja +1		**920,43 m²**	**23,43 m²**	**131,71 m²**	**1075,57 m²**
1.1	sala wielofunkcyjna	557,66 m²			
1.2	biura muzeum	362,77 m²	81,0 m²		
1.3	schody			56,3 m²	
1.4	wc		23,43 m²		
1.5	hol			75,41 m²	
Kondygnacja 0		**589,0 m²**	**59,0 m²**	**448,0 m²**	**1 096,0 m²**
0.1	hol – krużganek				225,0 m²
0.2	recepcja – sień	39,0 m²			
0.3	księgarnia	74,0 m²			
0.4	kawiarnia – jadalnia	123,0 m²			
0.5	lada kawiarni	33,0 m²			
0.6	klub – czytelnia starej prasy	39,0 m²			
0.7	weranda	39,0 m²			
0.8	szatnia	59,0 m²			
0.9	pokój matki i 1. pomocy	24,0 m²			
0.10	sanitariaty	152,0 m²			
0.11	schody w budynku zapleczowym			69,0 m²	
0.12	portiernia	7,0 m²			
0.13	dok muzealny		59,0 m²		
0.14	hol szatni			111,0 m²	
0.15	schody 1			18,0 m²	
0.16	schody 2			25,0 m²	
Kondygnacja -1		**208,0 m²**	**610,0 m²**	**369,0 m²**	**1 187,0 m²**
-1.1	korytarz w magazynie			92,0 m²	
-1.2	korytarz			127,0 m²	
-1.3	kuchnia z magazynami	60,0 m²	40,0 m²		
-1.4	magazyn kiosku		60,0 m²		
-1.5	magazyn mebli		87,0 m²		
-1.6	magazyn wyposażenia		87,0 m²		
-1.7	pokój administratora i BMS	22,0 m²			
-1.8	pokój ochrony	22,0 m²			
-1.9	sanitariaty personelu	20,0 m²			
-1.10	pomieszczenie socjalne	24,0 m²			
-1.11	szatnia pracowników	24,0 m²			
-1.12	pokój porządkowy	36,0 m²			
-1.13	schody z kuchni			12,0 m²	
-1.14	schody w budynku zapleczowym			46,0 m²	
-1.15	schody ewakuacyjne II			92,0 m²	
-1.16	strefa technologiczna (dodatkowa kondygnacja)		204,0 m²		
-1.17	warsztat		132,0 m²		

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

	Pu	Pg	Pr	Pn
Kondygnacja -2	**66,0 m²**	**427,0 m²**	**336,0 m²**	**829,0 m²**
-2.1 hol windy			**90,0 m²**	
-2.2 korytarz			**200,0 m²**	
-2.3 magazyn zbiorów muzealnych		**295,0 m²**		
-2.4 magazyn starych wystaw		**132,0 m²**		
-2.5 pokój przyjęć zbiorów	**66,0 m²**			
-2.6 schody			**46,0 m²**	

Kondygnacja -3	**1925,0 m²**	**317,0 m²**	**859,0 m²**	**3101,0 m²**
-3.1 hala wystawy stałej	**1298,0 m²**			
-3.2 rampa			**270,0 m²**	
-3.3 hol			**229,0 m²**	
-3.4 strefa edukacyjna otwarta	**247,0 m²**			
-3.5 scena	**31,0 m²**			
-3.6 komunikacja klas			**66,0 m²**	
-3.7 klasy	**223,0 m²**			
-3.8 sanitariaty	**75,0 m²**			
-3.9 pokój sterowania wystawą	**51,0 m²**			
-3.10 schody i szyb windowy	**83,0 m²**			
-3.11 strefa technologiczna		**317,0 m²**		
-3.12 schody II do kond. -1			**46,0 m²**	
-3.13 schody III do do kond. 0			**165,0 m²**	

budynek pomocniczy w ogrodzie	**90,0 m²**
pomieszczenia zaplecza ogrodowego	**75,0 m²**
trafo	**5,0 m²**
śmietnik	**10,0 m²**

Pu – powierzchnia użytkowa	3 746,0 m²
Pu części podziemnej	2 199,0 m²
Pg – powierzchnia usługowa	1 520,0 m²
Pr – powierzchnia ruchu	2 290,0 m²
Pz – powierzchnia zabudowy	1 544,6 m²

Powierzchnie stref funkcjonalnych:

Strefa wystawy	1 298,0 m²
Strefa wielofunkcyjna	689,0 m²
Strefa publiczna	901,0 m²
Strefa edukacyjna	501,0 m²
Strefa pracy	472,0 m²
Strefa zbiorów	427,0 m²
Strefa gospodarcza	731,0 m²
Strefa techniczna	521,0 m²

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

Porównanie muzeów

Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

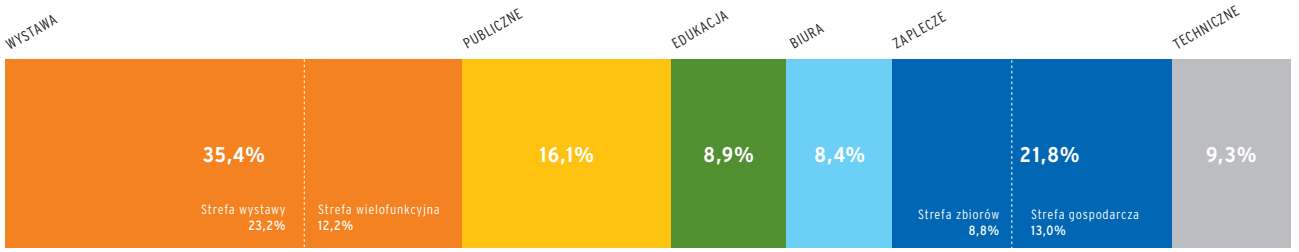

The Parrish Art Museum
Southampton, Nowy Jork

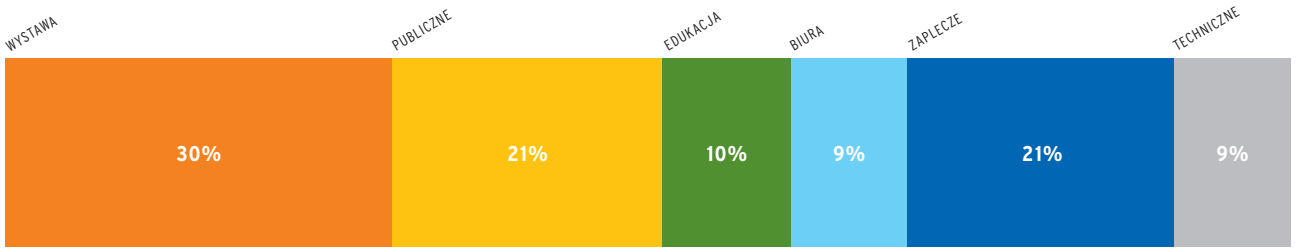

De Young Museum
San Francisco, California

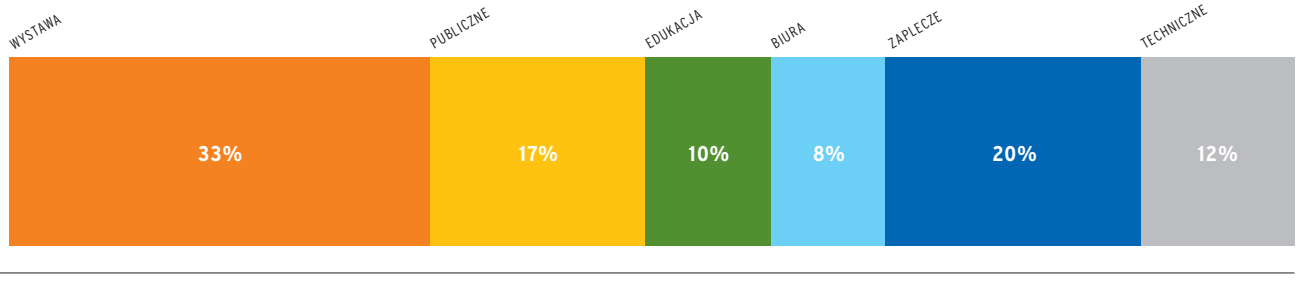

Walker Art Museum
Minneapolis, Minnesota

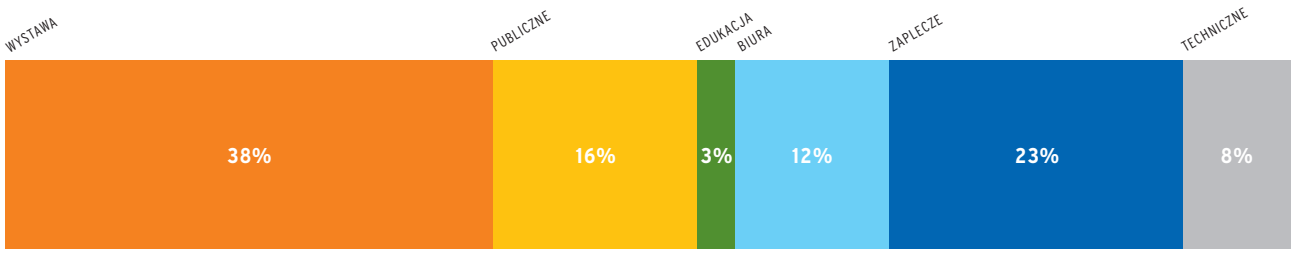

Kunsthaus Aarau
Aarau, Szwajcaria

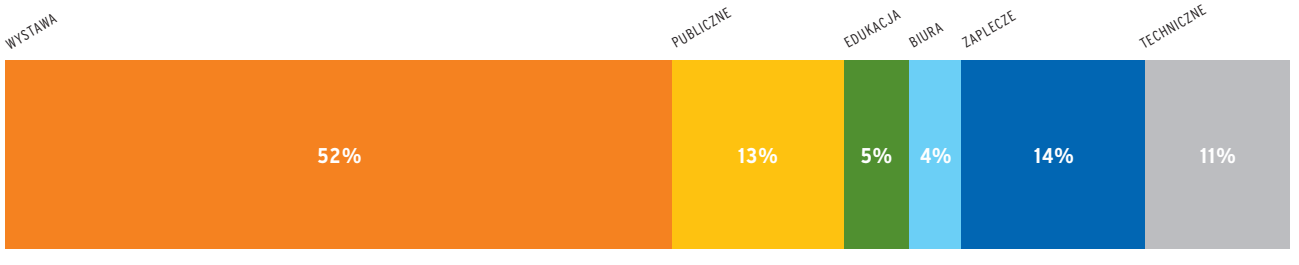

Schaulager
Basel, Szwajcaria

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

Budynek Muzeum
Wielkość budynku została ustalona w 2008 r., na etapie określania zasad powołania i funkcjonowania Muzeum. Na wniosek Pana Ministra Bogdana Zdrojewskiego zakres projektu (zwanego wtedy „Projektem Milusin") został ograniczony o ok. 21% – budynek Instytutu / biblioteki usunięto z bieżącej inwestycji, salę wystawową zmniejszono o ok. 200 m^2. W umowie założycielskiej i programie wieloletnim „Budowa Kompleksu Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku" wielkość budynku określała powierzchnia użytkowa ok. 5 000 m^2, w tym sala ekspozycji stałej: ok. 1 300 m^2. W obecnej koncepcji powierzchnia użytkowa to 3 746 m^2, w tym sala ekspozycji stałej: 1 298 m^2. Szacowany wskaźnikowo w WPR koszt budowy, obejmujący: prace wstępne, wykonanie projektów, wykonanie robót budowlanych, wyposażenie budynku i zarządzanie projektem, to 106 milionów zł. Ostateczny koszt zostanie ustalony w wyniku postępowania przetargowego.

„Willa Bzów"
Budynek murowany, wzniesiony ok. 1920 r., piętrowy, częściowo podpiwniczony, ze strychem, wpisany do rejestru zabytków (jako element zespołu willowego). Powierzchnia użytkowa: ok. 300 m^2.
Obiekt jest nierozerwalnie związany z nowym budynkiem muzealnym przez:
- warunki dzierżawy (bez wybudowania nowego gmachu muzealnego, teren dzierżawiony na ten cel wraz z „Willą Bzów" „wrócą" do Gminy),
- bezpośrednie sąsiedztwo z nowym budynkiem (ze względu na bliskość głębokiego wykopu pod nowy gmach Muzeum, budynek „Willi Bzów" powinien być zabezpieczony przed rozpoczęciem robót budowlanych; powinien być remontowany po wykonaniu konstrukcji części podziemnej budynku Muzeum).

Szacowany w WPR koszt realizacji: 3 920 tys. zł (w tym koszty projektów, budowy i wyposażenia). Ostateczny koszt zostanie ustalony w wyniku postępowania przetargowego.

Dworek „Milusin"
Budynek murowany, zbudowany w 1923 r. wg projektu Kazimierza Skórewicza, wpisany w 1988 r. do rejestru zabytków. Odzyskany i odrestaurowany w latach 2000-2004 przez Fundację Rodziny Józefa Piłsudskiego.
Powierzchnia użytkowa: ok. 300 m^2.
Szacowany w WPR koszt realizacji: 2 672 tys. zł (w tym koszty projektów i wykonawstwa). Ostateczny koszt zostanie ustalony w wyniku postępowania przetargowego.

„Drewniak" i zabudowania gospodarcze
Budynek murowano-drewniany, wzniesiony przed 1920 r., wpisany do rejestru zabytków (jako element zespołu willowego). Odzyskany wraz z terenem w 2006 r. przez Fundację Rodziny Józefa Piłsudskiego. Powierzchnia użytkowa: ok. 227 m^2. Elementem związanym z renowacją „Drewniaka" jest częściowa rekonstrukcja należących do niego zniszczonych budynków gospodarczych: stróżówki, garażu, mieszkania Adelci (kucharki w Dworku), zabudowań obsługujących hodowlę jedwabników.
Szacowany w WPR koszt realizacji: 2 399 tys. zł (w tym koszty projektów, budowy i wyposażenia). Ostateczny koszt zostanie ustalony w wyniku postępowania przetargowego.

Teren
Koszty wykonania założenia krajobrazowego kompleksu Muzeum Józefa Piłsudskiego, o powierzchni ok. 4 ha, w tym: rewitalizacja lasu, stworzenie parku Muzeum – ok. 1 ha, odtworzenie ogrodu historycznego – ok. 2,5 ha, zostały oszacowane w WPR na kwotę 6 648 tys. zł (w tym koszty projektów i budowy). Ostateczny koszt zostanie ustalony w wyniku postępowania przetargowego.

Ze względu na kształtowanie programów użytkowych poszczególnych obiektów i wynikającą z nich konieczność współistnienia i wzajemnej zależności oraz obsługę techniczną wszystkich budynków i całego terenu (wspólne przyłącza, media, ogrzewanie, obsługa sanitarna) niezbędne jest równoczesne realizowanie wszystkich elementów projektu. W przeciwnym razie, każdy z budynków wchodzących w skład kompleksu musiałby mieć własne zaplecze techniczne, sanitarne i obsługi funkcji publicznych.
Prezentowany materiał (opracowany przez Muzeum na podstawie przekazanych przez Fundację w 2009 r. „Założeń koncepcyjnych do projektu architektonicznego kompleksu muzealnego"), składający się z koncepcji architektonicznej (opis, rzuty, przekroje), programu użytkowego, analizy komunikacji i obciążenia stref publicznych oraz zarysu programu interpretacyjnego, wraz z ekspertyzami konstrukcyjnymi i mykologicznymi, został uzgodniony z rzeczoznawcą ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych („Warunki ochrony przeciwpożarowej do koncepcji projektu Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku") i Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.
Uzupełniony o szczegółowe wymagania techniczne, które – na zlecenie Muzeum – zostaną opracowane przez wykwalifikowane firmy zewnętrzne we współpracy m.in. z Narodowym Instytutem Muzealnictwa i Ochrony Zabytków oraz Narodowym Instytutem Dziedzictwa, stanowić będzie dokumentację, umożliwiającą rozpoczęcie i przeprowadzenie procedur przetargowych, związanych z zamówieniem publicznym na sporządzenie projektu budowlanego (w tym tzw. projekty branżowe), umożliwiającego uzyskanie pozwolenia na budowę oraz projektu wykonawczego.
Wypełniając zasady określone w Rozdziale 6 „Struktura zarządzania..." załącznika do **Uchwały nr 169/2011 Rady Ministrów z dnia 6 września 2011 r.,** ustanawiającej program wieloletni „Budowa Kompleksu Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku", realizacja inwestycji będzie prowadzona przez utworzony w strukturze Muzeum dwuosobowy dział inwestycji, podlegający bezpośrednio zastępcy dyrektora odpowiedzialnemu za projekt. Zespół ten będzie wspierany przez wyłonionego w trybie przetargu publicznego „zarządzającego projektem / inwestora zastępczego", do obowiązków którego będzie należało w szczególności opracowanie harmonogramu rzeczowo-finansowego, przeprowadzenie przetargu na prace projektowe i roboty wykonawcze, nadzór inwestorski, zarządzanie kosztami i udział w odbiorze robót budowlanych.

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

Podsumowanie

Muzeum ma pełnić w krajobrazie kultury polskiej rolę fizycznego i merytorycznego punktu odniesienia do historycznego dziedzictwa narodowego, które stanowi idea niepodległości i państwowości, reprezentowana i osiągnięta przez Józefa Piłsudskiego. Muzeum ma przywoływać ducha miejsca, być miejscem stabilności i ciągłości, a równocześnie ma generować program nie tylko historyczny, ale i oparty na wartościach, ma przedstawiać postawy obywatelskie i budować tożsamość narodową poprzez szacunek dla państwa. Architektura Muzeum musi być jednocześnie konkretna, aby móc tworzyć ducha miejsca, i elastyczna, aby zaspokoić potrzeby bardzo różnych programów muzealnych, z których wiele nie zostało jeszcze zdefiniowanych, a które będą się tworzyć w reakcji na zmienne potrzeby społeczne przez następne pięćdziesiąt czy sto lat.
Architektura nie jest tutaj najważniejsza, najważniejsza jest całość i ciągłość, relacje miedzy budynkami, regulowane przez zieleń i plan interpretacyjny całego kompleksu. Ma on być atrakcyjny, ale i ma tworzyć nastrój gościnny, dostępny bez utraty bardzo poważnego przekazu o naszej historii i dziedzictwie.
Przekaz ten jest przeznaczony dla wszystkich: pochodzących z całej Polski, mających różne poglądy, cechujących się różnymi rodzajami i stopniami zaangażowania, różnymi poziomami zainteresowania i wiedzy. Oddziałuje nie bryłą, nie monumentalnością, nie popisem architektonicznym, a nastrojem, spokojem i zielenią.

Idea Muzeum jest wielopłaszczyznowa. Każdy z elementów materialnych (obiektów) kompleksu edukacyjno-muzealnego ma swoje znaczenie i miejsce w realizacji misji i celów postawionych przed instytucją, przyjmuje właściwy mu program użytkowy (podporządkowany przekazowi narracyjnemu), uzupełniający się wzajemnie z programami obiektów pozostałych. Jedynie realizacja całego założenia pozwala na to, by program użytkowy zespołu mógł być kompletny, by tworzył całość, pozwalał na realizację założonych zadań i aktywności. Nowy budynek Muzeum jest zasadniczy i niezbędny. Nie ze względu na mury, lecz ze względu na to, czym mają one żyć i co ma je wypełniać. Bez tej wartości dodanej, dodatkowego współczesnego przekazu, dom Józefa Piłsudskiego w Sulejówku nie przyciągnie więcej niż kilka tysięcy osób rocznie, tak jak było dotychczas – stanowi bodziec zbyt subtelny. W położonym na uboczu Sulejówku potrzebny jest bogaty nowoczesny program, wykorzystujący wartość obiektów historycznych, lecz wykraczający daleko poza dawane przez nie możliwości. Dla gości ważna jest możliwość wyboru, która pozwoli wypełnić kilkugodzinną wizytę i nasycić odbiorcę. Jedynie wielowątkowy, bogaty program daje szansę, by miejsce to mogło zatętnić życiem. I by dla Sulejówka i jego mieszkańców Muzeum było bodźcem rozwojowym. To jest swoista rewitalizacja, której nie da się osiągnąć jedynie „metodami konserwatorskimi".

fot. Jan Smaga

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

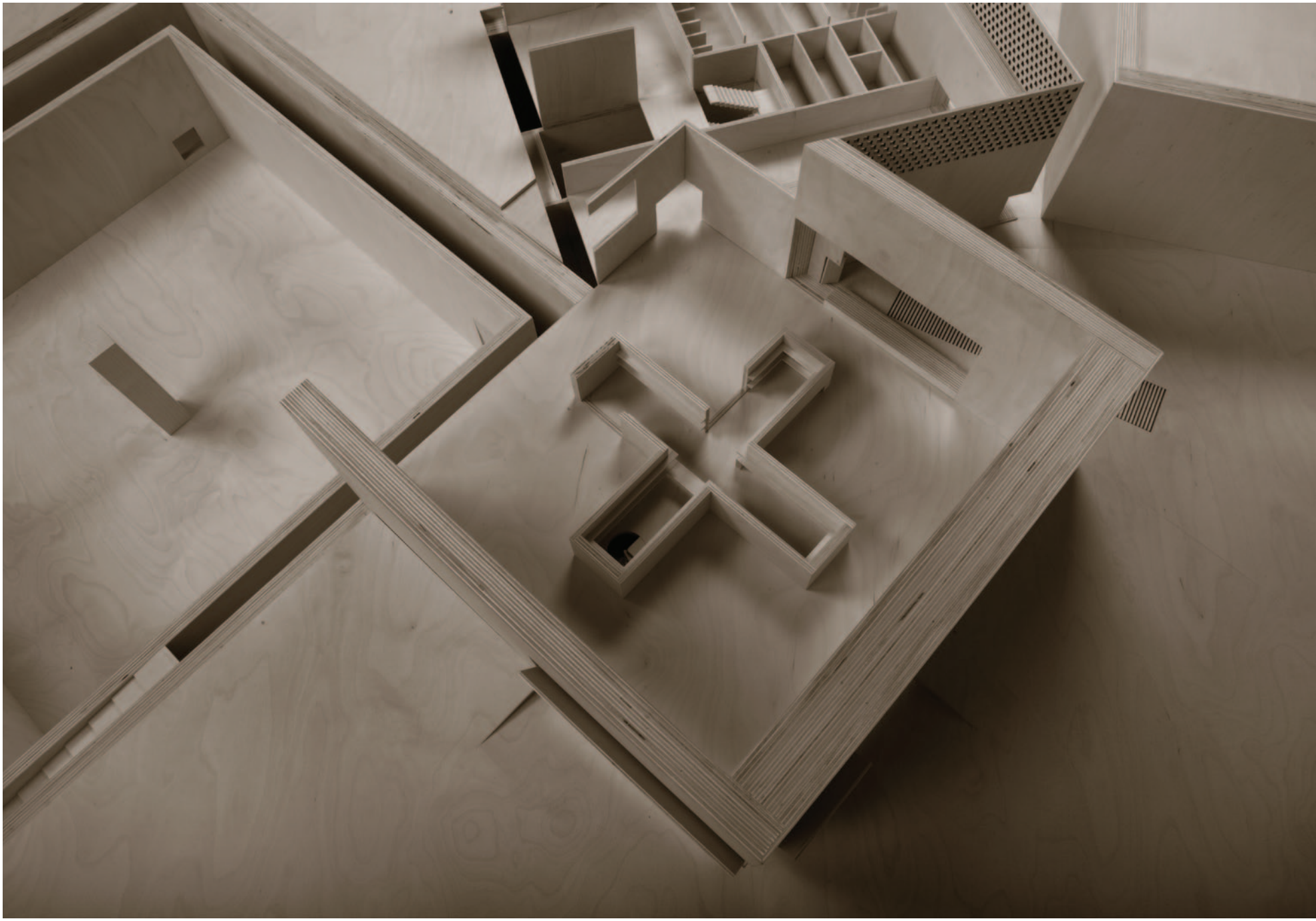

fot. Jan Smaga

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

© 2014 Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku